

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

LATGALES PLĀNOŠANAS REĢIONS

VALSTS SOCIĀLĀS APRŪPES CENTRA “LATGALE” FILIĀLE “KALKŪNI”

SATURA RĀDĪTĀJS

Satura rādītājs	2
Termini un saīsinājumi	3
Ievads	7
1. Reorganizācijas mērķis un pamatojums	8
2. Esošā situācija	12
2.1. VSAC "Kalkūni" izvietojums un pieejamība	12
2.2. VSAC "Kalkūni" darbības vēsture	15
2.3. Informācija par VSAC "Kalkūni" esošajiem bērniem	16
2.4. VSAC "Kalkūni" personāla resursi	18
2.5. VSAC "Kalkūni" infrastruktūras un funkcionālā pielietojuma analīze	21
2.6. VSAC "Kalkūni" budžets un ienākumu avoti	25
3. Priekšlikumi institūcijas reorganizēšanai	27
3.1. VSAC "Kalkūni" atbilstība bērnu labākajām interesēm	27
3.2. Ēku turpmākā izmantošana	30
3.3. Risinājumi infrastruktūras pielāgojumiem	32
3.4. Bērnu pārvietošanas plāns	34
3.5. Personāla resursu turpmākas izmantošanas plāns	36
3.6. Veicamās darbības, atbildīgie un laika grafiks	38
3.7. Reorganizācijas veikšanai nepieciešamais finansējums un tā avoti	40
4. Pielikumi	41
1. PIELIKUMS: VSAC "Kalkūni" bērniem nepieciešamie pakalpojumi saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu	41
2. PIELIKUMS: VSAC "Kalkūni" ēkas un telpu fotofiksācija	44
3. PIELIKUMS: VSAC "Kalkūni" ēkas tehniskā stāvokļa novērtējums	57
4. PIELIKUMS: VSAC "Kalkūni" darbiniekiem rekomendējamās apmācību tēmas	58

TERMINI UN SAĪSINĀJUMI

TERMINI	TERMINU SKAIDROJUMS
ANO pamatnostādnes	ANO ģenerālā asamblejā pieņemtā rezolūcija Nr. 64/142 "Pamatnostādnes par bērnu alternatīvo aprūpi". ¹
Audžuģimene	Ģimene vai persona, kas nodrošina aprūpi bērnam, kuram uz laiku vai pastāvīgi atņemta viņa ģimenes vide vai kura interesēs nav pieļaujama palikšana bioloģiskajā ģimenē līdz brīdim, kad bērns var atgriezties savā ģimenē vai, ja tas nav iespējams, tiek adoptēts, viņam nodibināta aizbildnība vai bērns ievietots bērnu aprūpes iestādē. ²
Audžuģimene vienas ģimenes bērniem	Īpaši sagatavota audžuģimene, kas nodrošina aprūpi ģimenes vidē vienas ģimenes dažāda vecuma bērniem vai bērniem, kuriem ir radniecības saites (t.sk. pusbrāļiem, pusmāsām).
Audžuģimene zīdaiņiem	Īpaši sagatavota audžuģimene, kas nodrošina aprūpi ģimenes vidē zīdaiņiem un bērniem līdz 3 gadu vecumam.
Ārpusģimenes aprūpe	Aprūpe, kas bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem tiek nodrošināta pie aizbildņa, audžuģimenē, bērnu aprūpes iestādē. ³ Starptautiskos normatīvos aktos ārpusģimenes aprūpes jēdziena vietā tiek izmantots alternatīvās aprūpes jēdziens.
Bārenis	Bērns, kura vecāki ir miruši vai likumā noteiktajā kārtībā atzīti par mirušiem. ⁴
Bez vecāku gādības palicis bērns	Bērns, kura vecāki nav zināmi, ir pazuduši vai ilgstošas slimības dēļ nespēj realizēt aizgādību vai kura vecākiem atņemtas aprūpes vai aizgādības tiesības. ⁵
Bērna aprūpe	Ikdienas uzturēšana, kas ietver ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu, audzināšanu, kā arī garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšanu, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu neatkarīgai dzīvei. ⁶
Daudzfunkcionāls sociālo pakalpojumu centrs	Centrs, kas nodrošina vairāku veidu sociālos pakalpojumus dažādām klientu grupām, kā arī iesaista klientus sociālās rehabilitācijas vai sociālās aprūpes pasākumos, nepieļaujot savstarpēji nesaderīgu klientu grupu darbību vienlaikus. ⁷
Deinstitucionalizācija	Pakalpojumu sistēmas izveide, kas sniedz personai, kurai ir ierobežotas spējas sevi aprūpēt, nepieciešamo atbalstu, lai tā spētu dzīvot mājās vai ģimenes vidē. ⁸ DI ir ilgstošs process, kura laikā pakalpojumus institūcijās aizstāj ar pakalpojumiem personas dzīvesvietā.
ES Kopējās vadlīnijas	Eiropas Komisijas izstrādātas Eiropas vadlīnijas pārejai no institucionāliem uz sabiedrībā balstītiem pakalpojumiem. ⁹

¹ ANO Pamatnostādnes par bērnu alternatīvo aprūpi. Pieejams: www.lm.gov.lv/upload/berns_gimene/bernu_tiesibas/akti/guidelines.pdf

² BTAL 1. pants. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=49096>

³ Bērnu tiesību aizsardzības likums. 1. pants. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=49096>

⁴ BTAL. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=49096>

⁵ BTAL. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=49096>

⁶ Vecāku tiesības un pienākumi. Pieejams: www.bti.gov.lv/lat/tiesibas_un_pienakumi/vecaku_tiesibas_un_pienakumi/

⁷ Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem. XXIII nodaļa.

⁸ Rīcības plāns deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.-2020. gadam. Pieejams: www.lm.gov.lv/upload/aktualitates/null/2015_15_07_ricplans_final.pdf

⁹ Publicētas: 2013. Gads, Pieejams: www.deinstitutionalisationguide.eu

TERMINI	TERMINU SKAIDROJUMS
Ģimenes atbalsta centrs	Vieta, kurā nodrošina dažādus sociālos pakalpojumus (piemēram, sociālo darbu vai karitatīvo sociālo darbu, sociālo aprūpi un/vai sociālo rehabilitāciju) ģimenēm un bērniem ikdienas funkcionēšanas prasmju uzlabošanai (piemēram, savstarpējo attiecību, saskarsmes un konfliktu risināšanas prasmju attīstīšanai).
Ģimeniskai videi pietuvināts pakalpojums	Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojuma vieta un forma, kurā paredz bērna aprūpēšanu mazās grupās atbilstoši bērna individuālajām vajadzībām un bērna labākajām interesēm, kas veicina ģimenisku sajūtu un individuālu pieeju, ar vienu vai vairākiem aprūpes speciālistiem, kas pilda vecāku funkcijas (šī aprūpe tiek organizēta speciāli izveidotās grupās). ¹⁰
Individuālo vajadzību izvērtēšana	Process, kura gaitā tiek noteikts bērna stāvoklis, situācija, raksturlielumi u.c. rādītāji. ¹¹
Jauniešu māja	Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas atsevišķas dzīvokļa tipa telpas bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, kas sasnieguši 15 gadu vecumu. ¹²
Juridiski brīvs bērns	Bērns, kura vecākiem ar tiesas spriedumu atņemtas aizgādības tiesības vai viņi piekrituši adopcijai.
Sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi	Sociālie pakalpojumi "Eiropas kopējo vadlīniju pārejai no institucionālās uz sabiedrībā balstītu aprūpi" izpratnē, kas tiek sniegti vai plānoti ārpus ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām (VSAC un BSAC). Šie sociālie pakalpojumi personai sniedz atbalstu FT radīto ierobežojumu pārvarēšanai, dodot iespēju dzīvot mājās, un bērnu gadījumā – augt ģimenes vai tai pietuvinātā vidē, ietverot preventīvos pasākumus, lai novērstu institūciju pakalpojumu nepieciešamību. Sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ietver aprūpi ģimenes vidē: pie aizbildņa vai audžuģimenes, kā arī uzturēšanos ģimeniskai videi pietuvinātā pakalpojumā vai "jauniešu mājā". ¹³
SOS ģimene	Ģimene, kas nodrošina aprūpi bērniem ģimeniskā vidē institūcijas ietvaros: Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācijas izveidotā SOS bērnu ciematā vai mājā, kas integrēta vietējā kopienā.
Specializētā audžuģimene	Īpaši sagatavota audžuģimene, kura nodrošina bērna vecumam, individuālajai attīstībai un sociālajām iemaņām atbilstošu aprūpi ¹⁴ – piemēram, specializētā audžuģimene bērniem ar GRT, FT. Specializētai audžuģimenei nepieciešama speciāli sagatavota vide, zināšanas, prasmes bērna uzņemšanai un aprūpei. ¹⁵
Standarti	FICE (Fédération Internationale des Communautés Educatives), IFCO

¹⁰ European Expert Group on the Transition from Institutional to Family Based Care. "Common European Guidelines on the Transition from institutional to Community-based Care". 28.lpp Pieejams: <http://www.deinstitutionalisationguide.eu/wp-content/uploads/2016/04/GUIDELINES-Final-English.pdf>

¹¹ Bērna attīstības vērtēšanas kritēriju un individuālā izvērtējuma metodika. Pieejams: www.lm.gov.lv/upload/aktualitates/5/bernu_novertesanas_metodika_15022016.pdf

¹² BTAL, 37.panta astotā daļa. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=49096>,

MK 338, 43.punkts. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/291788-prasibas-socialo-pakalpojumu-sniedzjiem>

¹³ Labklājības ministrija. Rīcības plāns deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.-2020. gadam. 3.lpp Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/aktualitates/null/2015_15_07_ricplans_final.pdf

¹⁴ Latvijā pirmā pētījuma par audžuģimenēm prezentācija. http://www.lm.gov.lv/upload/aktualitates/6/faktu_lapa_31102016.pdf

¹⁵ Sociālo pakalpojumu aģentūra. "Specializētās audžuģimenes - ārpusģimenes aprūpes modeļa attīstība Latvijā". <http://www.krize.lv/petijums-par-latvijas-audzuģimenem/>

TERMINI	TERMINU SKAIDROJUMS
	(International Foster Care Organisation - Starptautiskā Audžuvecāku organizācija) un SOS Children's Villages (SOS bērnu ciemati) izstrādāti ārpusģimenes aprūpes kvalitātes standarti Eiropā. "Standarti bērnu alternatīvai aprūpei". ¹⁶
Terapeitiskā audžuģimene	Īpaši sagatavota audžuģimene, kas nodrošina aprūpi bērniem, kam pārciestās vardarbības pieredzes rezultātā ir grūtības veidot attiecības un uzticēties, kas cieš no depresijas, kam ir problēmas ar dusmu kontroli. ¹⁷

SAĪSINĀJUMI	SAĪSINĀJUMU SKAIDROJUMS
ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija
BSAC	ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija bērniem
BSAC bērni	ārpusģimenes aprūpē esoši bērni un jaunieši līdz 17 gadu vecumam (ieskaitot), kuri saņem valsts vai pašvaldības finansētus BSAC pakalpojumus
VSAC "Kalkūni"	Valsts sociālās aprūpes centra "Latgale" filiāle "Kalkūni"
VSAC "Kalkūni" pieaugušo nodaļa	Valsts sociālās aprūpes centra "Latgale" filiāles "Kalkūni" pieaugušo personu ar garīga rakstura traucējumiem nodaļa
BSAC "Kalkūni"	Valsts sociālās aprūpes centra "Latgale" filiāles "Kalkūni" bērnu nodaļa
BTAL	Bērnu tiesību aizsardzības likums
DI	Deinstitucionalizācija
DSPC	Daudzfunkcionāls sociālo pakalpojumu centrs
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ESF	Eiropas Sociālais fonds
ES	Eiropas Savienība
EUR	Eiro
FT	funkcionālie traucējumi
GRT	garīga rakstura traucējumi
ĢVPP	ģimeniskai videi pietuvināts pakalpojums
LNAP	Latvijas Nacionālais attīstības plāns
LPR	Latgales plānošanas reģions
LR LM	Labklājības ministrija
MK	Ministru kabinets
MK 313	Ministru kabineta 16.06.2015. noteikumi Nr.313 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.2.2.specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt kvalitatīvu institucionālai aprūpei alternatīvu sociālo pakalpojumu dzīvesvietā un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu pieejamību personām ar invaliditāti un bērniem" 9.2.2.1.pasākuma "Deinstitucionalizācija" īstenošanas noteikumi"
MK 338	Ministru kabineta 13.06.2017. noteikumi Nr. 338 "Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem"
MK 871	Ministru kabineta 20.12.2016. noteikumi Nr. 871 „Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.3.1. specifiskā atbalsta mērķa "Attīstīt pakalpojumu

¹⁶ Quality4Children Standards. Pieejams: www.sos-childrensvillages.org/publications/resources/quality4children-standards

¹⁷ UK Fostering. Fostering Information. Pieejams: <http://ukfostering.org.uk/fostering-information/therapeutic-fostering/>

SAĪSINĀJUMI	SAĪSINĀJUMU SKAIDROJUMS
	infrastruktūru bērnu aprūpei ģimeniskā vidē un personu ar invaliditāti neatkarīgai dzīvei un integrācijai sabiedrībā" 9.3.1.1. pasākuma "Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitucionalizācijas plānu īstenošanai" pirmās un otrās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi"
n.d.	nav datu
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
Projekts	Eiropas Sociālā fonda līdzfinansēts projekts Nr.9.2.2.1./15/I/005 „Deinstitucionalizācijas pasākumu īstenošana Latgales reģionā”
SBSP	sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi
SIA	sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SPSR	Valsts informācijas sistēma “Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs”

IEVADS

Pamatojoties uz Latgales plānošanas reģiona projektu “Deinstitucionalizācijas pasākumu īstenošana Latgales reģionā” un LPR un SIA “Dynamic University” starpā noslēgto līgumu par DI plāna izstrādi, SIA “Dynamic University” ir veikusi LPR bērnu aprūpes iestāžu reorganizācijas plānu izstrādi.

Šis reorganizācijas plāns ir izstrādāts **VSAC “Latgale” filiālei “Kalkūni”**. Reorganizācijas plānu veido trīs nodaļas: reorganizācijas mērķis un pamatojums, VSAC “Kalkūni” esošās situācijas apraksts un priekšlikumi iestādes reorganizēšanai.

Reorganizācijas mērķa un pamatojuma sadaļā skaidrota nepieciešamība pēc pārmaiņām bērnu aprūpē, lai nodrošinātu bērna labākajām interesēm, individuālajām vajadzībām un mūsdienu prasībām, starptautiskajiem standartiem atbilstošu aprūpi.

Esošās situācijas aprakstā ir ietverta informācija par VSAC “Kalkūni” vēsturi, atrašanās vietu un iestādes sasniegumiem, tuvumā esošajiem pakalpojumiem, iestādē esošajiem bērniem un personālu, kā arī par VSAC “Kalkūni” ēku infrastruktūru un budžetu.

Priekšlikumi VSAC “Kalkūni” reorganizēšanai nodaļā sniegti priekšlikumi institūcijas reorganizēšanai, t.sk. iespējas ēkas turpmākai izmantošanai, bērnu turpmākai aprūpei un personāla resursu turpmākai izmantošanai. Nodaļas noslēgumā apkopots indikatīvais reorganizācijas veikšanai nepieciešamais finansējuma apjoms un avoti, kā arī pievienots laika grafiks ar reorganizācijas procesā veicamajām aktivitātēm un atbildīgajiem.

Reorganizācijas plāna izstrādē tika izmantotas vairākas datu un informācijas ieguves metodes: informācijas pieprasīšana VSAC „Kalkūni”, tikšanās ar iestādes vadību un darbiniekiem, tikšanās ar LM, darbinieku anketēšana, VSAC „Kalkūni” ēku tehniskā apsekošana.

1. REORGANIZĀCIJAS MĒRĶIS UN PAMATOJUMS

VSAC „Kalkūni” ir Valsts sociālās aprūpes centra „Latgale” filiāle, kurā tiek sniegti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pilngadīgām personām ar GRT un bērniem, kas palikuši bez vecāku gādības. Šis reorganizācijas plāns ir izstrādāts VSAC „Kalkūni” bērnu nodaļai¹⁸. VSAC „Kalkūni” reorganizācijas mērķis ir **rast risinājumus, lai uzlabotu situāciju bērniem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem**, kuri šobrīd dzīvo un saņem pakalpojumus VSAC „Kalkūni”, pārveidojot ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu SBSP, atbilstoši starptautiskām vadlīnijām bērnu alternatīvai aprūpei.

Laika gaitā pasaules praksē par neapstrīdamu ir kļuvusi atziņa, ka dzīve institūcijā negatīvi ietekmē bērna garīgo un fizisko attīstību, kā arī būtiski ierobežo viņa nākotnes perspektīvas. Šai nostājai ir pievienojusies arī Latvija, īstenojot starptautiskajiem principiem atbilstošu deinstitucionalizācijas procesu, kura mērķis ir attīstīt cilvēktiesību dokumentos nostiprinātus un bērnu vajadzībām atbilstošus, ģimeniskai videi pietuvinātus, sabiedrībā balstītus pakalpojumus bērniem, kas palikuši bez vecāku aprūpes. Šī mērķa sasniegšanai Latvijā tiek pilnveidots tiesiskais regulējums, kā arī, izmantojot ES fondu līdzekļus, veiktas praktiskas darbības vides un pakalpojumu pilnveidošanas jomā.

Bērni ir sabiedrības neaizsargātākā daļa, kuras tiesības tiek pārsvarā realizētas ar citu personu palīdzību, un šī iemesla dēļ bērni ir īpaši aizsargājami. **ANO Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas**¹⁹ 25. panta 2. daļa nosaka, ka bērniem ir tiesības uz īpašu valsts aizsardzību un palīdzību.

ANO Bērnu tiesību konvencija²⁰ (turpmāk tekstā – Bērnu tiesību konvencija) satur cilvēktiesību uzskaitījumu, kuras bērniem pienākas bez jebkādas diskriminācijas: tiesības uz izdzīvošanu, tiesības uz pilnvērtīgu attīstību, aizsardzību no traumējošas ietekmes, ļaunprātīgas izmantošanas un ekspluatēšanas, tiesības baudīt ģimenes dzīvi, kultūru un sociālo dzīvi, kā arī aizsargā bērna tiesības, nosakot standartus veselības aprūpē, izglītībā, juridiskajiem, civilajiem un sociālajiem pakalpojumiem. Bērnu tiesību konvencijas dalībvalstīm ir pienākums pieņemt lēmumus un rīkoties atbilstoši bērna labākajām interesēm. Saskaņā ar Bērnu tiesību konvencijas preambulu dalībvalstis ir atzinušas, ka ģimene ir sabiedrības pamatšūniņa un visu tās locekļu, it sevišķi bērnu, izaugsmes un labklājības dabiskā vide. Preambulas pamatprincipi nosaka, ka katra bērna interesēs ir augt apstākļos, kas nodrošina pilnvērtīgu un harmonisku attīstību, proti, augt ģimenē, mīlestības un izpratnes atmosfērā, būt drošībā, saņemt īpašu aizsardzību, kā arī būt sagatavotam patstāvīgai dzīvei sabiedrībā. Bērnu tiesību konvencijas 20. pants nosaka, ka bērnam, kuram īslaicīgi vai pastāvīgi nav savas ģimenes vai kuru viņa paša interesēs nedrīkst atstāt ģimenē, ir tiesības uz īpašu valsts aizsardzību un palīdzību, un ka dalībvalsts saskaņā ar saviem tiesību aktiem nodrošina šādam bērnam alternatīvu aprūpi primāri ģimeniskā vidē.

Deklarācijas par bērnu aizsardzības un labklājības sociālajiem un tiesiskajiem principiem, it īpaši ja bērnus nodod audzināšanā un adoptē nacionālā un starptautiskā līmenī²¹, 4. pantā noteikts, ka gadījumos, kad bērna paša vecāku aprūpe ir nepieejama vai neatbilstoša, jāapsver bērna radnieku, audžuģimeņu vai adoptētāju ģimenes aprūpe, vai nepieciešamības gadījumā – piemērotu bērnu iestāžu aprūpe. Tādējādi iepriekšminētā deklarācija nosaka prioritāro secību bērna vislabākajām interesēm atbilstoši ārpusģimenes aprūpes formai.

¹⁸ Saskaņā ar Latgales plānošanas reģiona publiskā iepirkuma “Deinstitucionalizācijas plāna un bērnu aprūpes iestāžu reorganizācijas plānu izstrāde” (iepirkuma Id.Nr. LPR/2017/1) Tehnisko specifikāciju.

¹⁹ ANO Vispārējā cilvēktiesību deklarācija. Pieejams: <http://www.tiesibsargs.lv/lv/pages/tiesibu-akti/ano-dokumenti/ano-vispareja-cilvektiesibu-deklaracija>

²⁰ ANO Bērnu tiesību konvencija. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/1150>

²¹ 41/85. UN Declaration on Social and Legal Principles relating to the Protection and Welfare of Children, with Special Reference to Foster Placement and Adoption Nationally and Internationally. Pieejams: <http://www.un.org/documents/ga/res/41/a41r085.htm>

ANO Pamatnostādņu par bērnu alternatīvo aprūpi²² (turpmāk tekstā – Pamatnostādnes) 5. punkts paredz, ka gadījumos, kad bērna ģimene, pat saņemot attiecīgu atbalstu, nespēj par bērnu pienācīgi gādāt vai to pamest, vai atsakās no tā, par bērna tiesību aizsardzību un pienācīgas alternatīvas aprūpes nodrošināšanu ir atbildīga valsts, un tieši valsts uzdevums ir ar kompetento iestāžu starpniecību nodrošināt pārraudzību pār jebkura alternatīvā aprūpē esoša bērna drošību, labklājību un attīstību. Turklāt valstij ir jāizstrādā un jāīsteno vispusīgi pasākumi bērnu labklājībai un aizsardzībai, pievēršot uzmanību esošo alternatīvās aprūpes iespēju uzlabošanai saskaņā ar pamatnostādnēs noteiktajiem principiem. Pamatnostādņu 12. punkts nosaka, ka bērniem alternatīvajā aprūpē ir svarīgi nodrošināt stabilas mājas un apmierināt viņu pamatvajadzības pēc drošas un pastāvīgas piesaistes aprūpētājam, turklāt pastāvīga risinājuma rašana ir galvenais mērķis. 53. punkts paredz valsts pienākumu veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai apmierinātu katru bez vecāku gādības palikuša bērna konkrētās psihoemocionālās, sociālās un citas vajadzības, turklāt priekšroku dodot ar ģimeni un vietējo sabiedrību saistītiem risinājumiem. Saskaņā ar Pamatnostādņu 21. punktu bērna ievietošanu iestādē ir uzskatāma par izņēmuma gadījumu un piemērojama tikai sevišķos gadījumos, kad šāda vide konkrētam bērnam ir īpaši piemērota, vajadzīga un konstruktīva un vislabāk atbilst viņa interesēm. Pamatnostādņu 22. punktā īpaši akcentēts, ka bērniem, kas jaunāki par 3 gadiem, alternatīvā aprūpē jānodrošina ģimenēs. Pamatnostādņu 23. punkts tieši attiecas un deinstitucionalizāciju un nosaka, ka valstīs, kurās vēl aizvien ir lielas aprūpes iestādes, jāizstrādā alternatīvas, kas ļaus šīs iestādes pakāpeniski likvidēt, īstenojot vispārēju deinstitucionalizācijas stratēģiju, turklāt šim mērķim valstij jānosaka aprūpes standarti, lai nodrošinātu tādu kvalitāti un apstākļus, kas veicinātu bērna attīstību, piemēram, individualizētu aprūpi un aprūpi mazās grupās, un atbilstoši šiem standartiem jāvērtē esošās iestādes. Papildus tam, Pamatnostādņu 123. punkts nosaka iestāžu standartu vispārējo ietvaru – aprūpes iestādēm jābūt mazām un organizētām atbilstīgi bērna tiesībām un vajadzībām, un to videi jābūt pēc iespējas tuvai ģimenes vai nelielas grupas videi. Turklāt iestāžu vispārīgajam mērķim jābūt pagaidu aprūpei un aktīvai dalībai bērna atkalapvienošanā ar ģimeni, vai, ja tas nav iespējams, stabilas aprūpes nodrošināšanai alternatīvā ģimenes vidē.

Gan Pamatnostādnēs, gan **ANO Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām**²³ ir nostiprināts, ka aprūpē ģimeniskā vidē ir optimāls alternatīvās aprūpes veids, kas nodrošina bērnu aizsardzību un attīstību. Turklāt Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām ir skaidri noteikts, ka gadījumā, ja tuvākie ģimenes locekļi nespēj rūpēties par bērnu ar invaliditāti, dalībvalstis dara visu iespējamo, lai nodrošinātu alternatīvu aprūpi, ko var sniegt attālākie radnieki, bet, ja tas nav iespējams, tad ģimenes vidē sabiedrībā.

ANO Bērnu tiesību komitejas vispārējo komentāru par bērnu tiesību īstenošanu jauniešu periodā²⁴ 53. punktā norādīts, ka jauniešu ārpusģimenes aprūpē priekšroka ir dodama audžuģimenēm vai nelielām jauniešu mājām, nepieļaujot daudzkārtēju aprūpes formu un iestāžu maiņu. Kā arī valstis tiek aicinātas darīt visu iespējamo, lai jauniešu ievietošana iestādēs tiktu izmantota tikai kā galējais līdzeklis.

Eiropas Komisijas stratēģijā “Eiropa 2020”²⁵ viens no stratēģijas mērķiem ir nabadzības un sociālās atstumtības mazināšana. Šī mērķa sasniegšanai valstīm ir jāuzlabo ģimenes atbalsta un alternatīvu aprūpes iestāžu kvalitāte, jāstiprina bērnu aizsardzības un sociālie pakalpojumi profilakses jomā, jāpalīdz ģimenēm pilnveidojot bērnu audzināšanas iemaņas nestigmatizējošā veidā, vienlaikus nodrošinot, ka bērni, kuru vecākiem ir atņemtas aizgādības tiesības, aug vidē, kura atbilst viņu vajadzībām. **Eiropas Padomes stratēģija bērnu tiesību jomā (2016.-2021. gads)**²⁶ akcentē nepieciešamību valstīs, kur joprojām pastāv lielas aprūpes iestādes, īstenojot deinstitucionalizāciju attiecībā uz šo bērnu aprūpi, jo īpaši tad, ja bērni ir jaunāki par trīs gadiem. **Eiropas Padomes Ministru komitejas ieteikums Nr. CM/Rec(2013)2 dalībvalstīm par bērnu un jauniešu ar**

²² UN Guidelines for the Alternative Care of Children. Pieejams: http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/64/142&referer=/english/&Lang=E

²³ ANO Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/1630>

²⁴ United Nations Committee on the Rights of the Child General comment No. 20 (2016) on the implementation of the rights of the child during adolescence (https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G16/404/44/PDF/G1640444.pdf?OpenElement)

²⁵ Komisijas paziņojums. EIROPA 2020. Stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:LV:PDF>

²⁶ Eiropas Padomes stratēģija bērnu tiesību jomā (2016. – 2021. gads). Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/berns_gimene/bernu_tiesibas/akti/strategy_for_the_rights_of_the_child_2016.pdf

invaliditāti pilnīgas iekļaušanas sabiedrībā nodrošināšanu²⁷, atsaucoties uz deinstitucionalizācijas procesu Eiropas valstīs, vienlaicīgi norāda uz nepieciešamību nodrošināt alternatīvus, sabiedrībā balstītus pakalpojumus. **Eiropas Komisijas Eiropas vadlīnijas pārejai no institucionālās uz sabiedrībā balstītiem pakalpojumiem**²⁸ uzsver, ka sabiedrībā balstīti pakalpojumi bērnu gadījumā nozīmē bērna tiesības saņemt aprūpi ģimeniskā vidē nevis iestādē, kā arī agrīnās intervences preventīvos pasākumus un atbalstu ģimenēm. Eiropas Savienības mērķis izveidot iekļaujošu sabiedrību ir tiešā veidā saistīts ar valsts pienākumu kopumu īstenot deinstitucionalizāciju, tādējādi nodrošinot savas starptautiskās apņemšanās gan Eiropas, gan globālā griezumā.

Lai arī nebūdami ar tiesību akta spēku **Standarti bērnu ārpusģimenes aprūpei Eiropā**²⁹ (turpmāk tekstā – Standarti) ir būtisks dokuments, kas ļoti precīzi un visaptveroši paredz mērķus, pienākumus un konkrētu darbību vadlīnijas visā bērnu ārpusģimenes aprūpes procesā no brīža, kad ir pieņemts lēmums par bērna ārpusģimenes aprūpi līdz pat patstāvīgas dzīves uzsākšanai. Standarti nosaka ārpusģimenes aprūpes sistēmas organizēšanu atbilstoši bērna individuālajām vajadzībām, vēršot fokusu uz ģimeniskas vides nodrošināšanu alternatīvajā aprūpē esošiem bērniem.

Lai bērnu institucionālās aprūpes sistēmu pārveidotu par mūsdienīgu, bērnu cilvēktiesībās balstītu un starptautiskajiem standartiem atbilstošu ģimeniskai videi pietuvinātu sociālu pakalpojumu, Latvija līdz 2020. gadam, piesaistot ESF un ERAF finansējumu, īsteno deinstitucionalizāciju, pakāpeniski atsakoties no līdzšinējām ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām un nodrošinot bērniem augšanu ģimeniskā vai tai pietuvinātā vidē. **Latvijas Republikas Satversmes**³⁰ 110. pants nosaka, ka valsts aizsargā un atbalsta bērna tiesības, kā arī īpaši palīdz bērniem invalīdiem, bērniem, kas palikuši bez vecāku gādības vai cietuši no varmācības. Tādējādi valsts ir atzinusi, ka bez vecāku gādības palikuši bērni ir īpaša personu kategorija, kura ir nepastarpināti atkarīga no valsts rīcības, un tāpēc ikviens politikas lēmums attiecībā uz šiem bērniem ir jāvērtē no bērna labāko interešu prizmas saskaņā ar starptautiskajos dokumentos un **Bērnu tiesību aizsardzības likumā** noteiktajiem principiem.

Viens no **Latvijas Nacionālā attīstības plānā 2014.-2020.gadam**³¹ izvirzītajiem mērķiem ir panākt, ka bērni dzīvo labvēlīgā ģimeniskā vai ģimenei pietuvinātā vidē, un vardarbība ģimenē samazinās. Šī mērķa sasniegšanai ir noteikti veicamie uzdevumi: stiprināt alternatīvo ģimeņu (audžuģimenes, aizbildņi) kustību; pilnveidot ārpusģimenes aprūpes laikā bērnam sniegtos pakalpojumus; kā arī sekmēt ģimenisku vidi bērnu ārpusinstitūcijas aprūpes iestādēs un jauniešu sagatavotību dzīvei pēc ārpusģimenes aprūpes, nodrošinot sociālā dienesta atbalstu vismaz divus gadus pēc aprūpes pārtraukšanas, ceļot arī sociālo dienestu kapacitāti.

Latvijas Nacionālajā attīstības plānā nospraustā mērķa detalizācija ir noteikta vairākos plānošanas dokumentos, proti:

- **Rīcības plānā deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.-2020.gadam**³² tiek uzsvērts, ka ģimene ir labākā vide bērna attīstībai, ka aprūpe iestādē atstāj negatīvu iespaidu uz bērnu, un bērnam ir svarīgi augt ģimenē vai tai pietuvinātā vidē. Turklāt šis plāns arī paredz deinstitucionalizācijas procesa norisi, darbības virzienus un sasniedzamos rezultātus.

²⁷ Eiropas Padomes Ministru komitejas ieteikums Nr. CM/Rec(2013)2 dalībvalstīm par bērnu un jauniešu ar invaliditāti pilnīgas iekļaušanas sabiedrībā nodrošināšanu. Pieejams: <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?p=&Ref=CM/Rec%282013%292&Language=lanEnglish&Ver=original&Site=COE&BackColorInternet=DBC2F2&BackColorIntranet=FDC864&BackColorLogged=FDC864&direct=true>

²⁸ Eiropas komisijas Eiropas vadlīnijas pārejai no institucionālās uz sabiedrībā balstītiem pakalpojumiem. Pieejams: www.deinstitutionalisationguide.eu

²⁹ Quality4Children Standarts. Pieejams: www.quality4children.info

³⁰ Latvijas Republikas Satversme. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=57980>

³¹ Latvijas Nacionālās attīstības plāns 2014. – 2020.gadam. Pieejams: http://www.varam.gov.lv/lat/pol/ppd/ilgtsp_att/?doc=13858

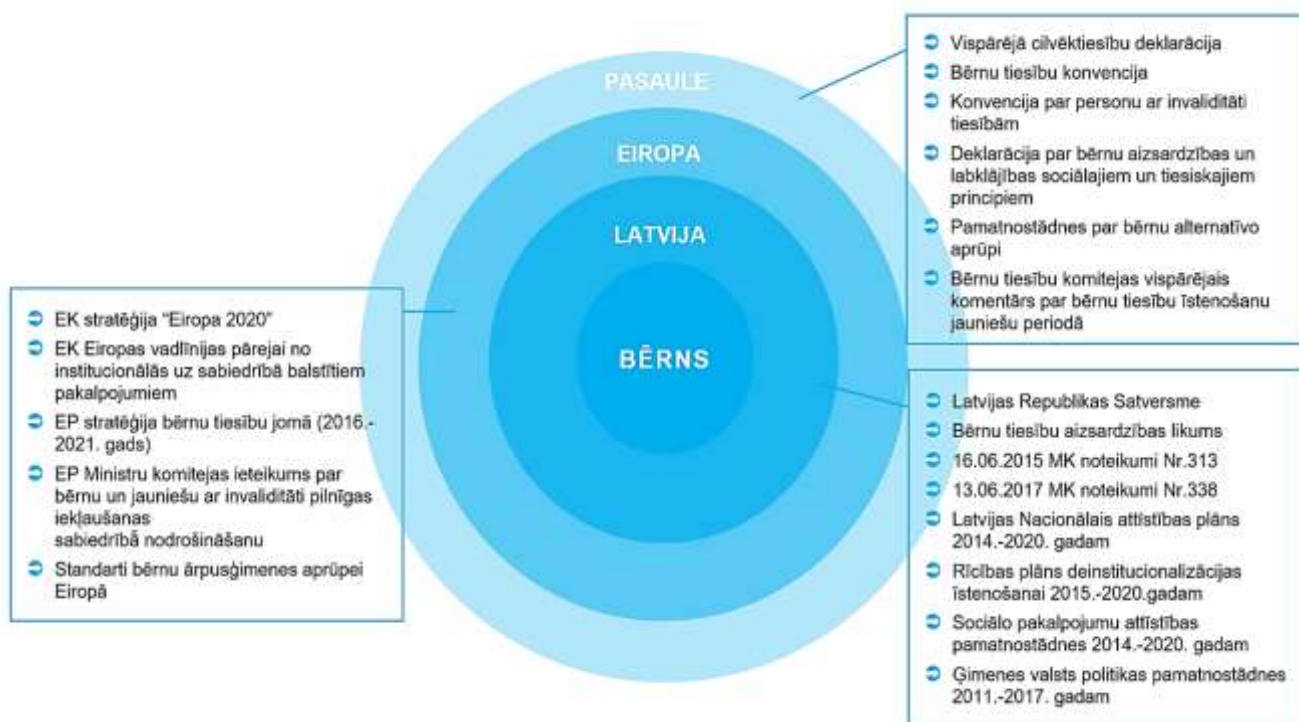
³² Rīcības plāns deinstitucionalizācijas ieviešanai 2015.-2020.gadam. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/aktualitates/null/2015_15_07_ricplans_final.pdf

- **Sociālo pakalpojumu attīstības pamatnostādņu 2014.-2020. gadam**³³ pirmais rīcības virziens ir deinstitucionalizācija un cieši ar to saistītais otrais virziens – sabiedrībā balstīti, pēctecīgi un klienta individuālajām vajadzībām atbilstoši sociālie pakalpojumi.
- Savukārt **Ģimenes valsts politikas pamatnostādņēs 2011.-2017. gadam**³⁴ ir konstatētas problēmas, kas tieši ir saistītas ar bērnu ārpusģimenes aprūpi, tajā skaitā, ka daļai bērnu ārpusģimenes aprūpes laikā nav pieejami audžuģimenes pakalpojumi, kā arī nav iespējams atrast aizbildni; bērniem ārpusģimenes aprūpes laikā ir jādzīvo bērnu aprūpes iestādēs, kur ģimeniskas vides nodrošināšanas iespējas ir ierobežotas; ārpusģimenes aprūpes iestāžu sniegto pakalpojumu nevar uzskatīt par pilnībā kvalitatīvu, jo pastāv personāla izglītības un kvalifikācijas nepietiekamība, bērni netiek pilnvērtīgi sagatavoti patstāvīgai dzīvei, pastāv finanšu un cilvēkresursu trūkums; lielais bērnu skaits ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās un grupās ierobežo personāla spējas apmierināt bērna individuālās vajadzības, kas nelabvēlīgi ietekmē bērna turpmāko psihisko un fizisko attīstību. Šis konstatēto problēmu uzskaitījums atspoguļo pastāvošās sistēmas neatbilstību Pamatnostādņēm un ir rīcības iemesls sistēmas pārkārtošanai deinstitucionalizācijas procesa rezultātā, lai nodrošinātu bērniem ārpusģimenes aprūpi, kur pēc iespējas bērns saņemtu visu to pašu audzināšanu un aprūpi, kādu viņam būtu vajadzējis saņemt no saviem vecākiem.

MK 313 nosaka pasākuma mērķi – palielināt kvalitatīvu institucionālai aprūpei alternatīvu sociālo pakalpojumu dzīvesvietā un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu pieejamību personām ar invaliditāti un bērniem, par vienu no mērķgrupām nosakot tieši ārpusģimenes aprūpē esošos bērnus un jauniešus līdz 17 gadu vecumam (ieskaitot), kuri saņem valsts vai pašvaldības finansētus bērnu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju pakalpojumus. Savukārt **MK 871** kā mērķi nosaka sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu infrastruktūras izveidi un attīstību pašvaldībās. Šie noteikumi jau konkrēti nosaka pasākumu kopumu deinstitucionalizācijas procesā.

13.06.2017 Ministru kabineta noteikumi Nr. 338 Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem³⁵, kas stājas spēkā 01.07.2017, nosaka prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem, kā arī ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām. Ar šiem noteikumiem Latvijas normatīvajā regulējumā tiek nostiprināti starptautiskajos dokumentos un nacionālajos politikas plānošanas dokumentos noteiktie labākai praksei atbilstošie alternatīvās aprūpes pamatprincipi, tajā skaitā, Standartos noteiktais, ka bērnu aprūpes iestādēs bērnu skaits vienā grupā nepārsniedz 8 bērnus.

1.attēls: Būtiskākie ar deinstitucionalizācijas procesu saistītie politikas plānošanas un normatīvā regulējuma akti – PASAULE, EIROPA, LATVIJA

2. ESOŠĀ SITUĀCIJA

Šajā nodaļā apkopota informācija par VSAC "Kalkūni" izvietojumu, pieejamību, vēsturisko attīstību, BSAC dzīvojošajiem bērniem, personāla resursiem, infrastruktūru un tās funkcionālo pielietojumu, kā arī pēdējo gadu (2014.-2016.) budžetu.

1. tabula: VSAC "Kalkūni" pamatinformācija

Nosaukums	Valsts sociālās aprūpes centra "Latgale" filiāle "Kalkūni"
Adrese	Faktiskā adrese: Komunālā iela 104, Kalkūni, Daugavpils novads, LV-5449 Juridiskā adrese: Lielmēmele-1, Mazzalves pagasts, Neretas novads, LV-5133
Mājas lapa	http://www.vsacatgale.gov.lv/
Juridiskais statuss	Valsts pārvaldes iestādes struktūrvienība
Dibināšanas gads	1927. gads
Dibinātājs	Labklājības ministrija
Bērnu skaits (01.06.2017.)	43 ³⁶
Bērnu skaits, kam veikts individuālo vajadzību izvērtējums	49 ³⁷
LR LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrācijas datums un numurs	24.10.2005, Nr. 7
Personāla skaits	137
Bērnu aprūpes personāla skaits (01.06.2017.)	57
Bērnu aprūpes personāla skaits uz 1 bērnu	1,32

Avots: VSAC "Kalkūni" sniegtie dati, SPSR

2.1. VSAC "Kalkūni" izvietojums un pieejamība

VSAC "Kalkūni" atrodas Kalkūnes pagastā, kas ir apdzīvota vieta Daugavpils novadā. Pēc PMLP datiem iedzīvotāju skaits 2017. gada 1. janvārī Kalkūnes pagastā ir 2 112, bet Daugavpils novadā – 24 000.³⁸ Daugavpils novada platība ir 1 889,7 km².³⁹

VSAC "Kalkūni" apkārtējā ceļu infrastruktūra ir labā stāvoklī – ceļiem ir asfaltbetona segums. Sabiedriskā transporta pietura "Kalkūni" atrodas 450m attālumā no VSAC "Kalkūni" un nodrošina regulāru sabiedriskā transporta pieejamību uz Daugavpils pilsētu vairākas reizes dienā abos virzienos.⁴⁰ Pagastu šķērso dzelzceļš Daugavpils – Kauņa. Galvenie satiksmes ceļi ir valsts autoceļš A13 Krievijas robeža – Rēzekne – Daugavpils –

³⁶ Bērnu skaits, kas saņēma ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus VSAC „Kalkūni” uz datu iesniegšanas brīdi 2017.gada 1.jūnijā

³⁷ Bērnu skaits, kam veikta individuālo vajadzību izvērtēšana 2017.gada janvārī

³⁸ Latvijas iedzīvotāju skaits pašvaldībās 01.01.2017. Pieejams: www.pmlp.gov.lv/lv/assets/documents/iedzivotaju%20reģistrs/07022017/ISPV_Pasvaldibas_iedzivotaju_skaits_pagasti.pdf

³⁹ NOVADS FAKTOS Pieejams: <https://www.daugavpilsnovads.lv/novads/novads-faktos/>

⁴⁰ Autobusu un vilcienu saraksti. Pieejams: www.1188.lv/satiksmes

Lietuvas robeža, valsts autoceļš A14 Kalkūni – Ilūkste, kā arī Valsts 2. šķiras autoceļi V695 Daugavpils – Birkinieļi – Smelino un V711 Ilūkste – Rubanišķi – Daugavpils.⁴¹

VSAC "Kalkūni" apkārtnē bērniem ir daļēji pieejami nepieciešamie **sadzīves, veselības aprūpes, izglītības pakalpojumi un brīvā laika pavadīšanas iespējas, savukārt nav pieejami SBSP.**

Tuvākajā apkārtnē (1-3km rādiusā) ir pieejami **pamata sadzīves pakalpojumi** – ir gan pasta nodaļa, gan pārtikas veikals, tomēr, tā kā VSAC „Kalkūni” atrodas lauku teritorijā, nav pieejami frizieru un bankas pakalpojumi. Citi sadzīves pakalpojumi pieejami dažu kilometru attālumā esošajā Daugavpils pilsētā.

VSAC „Kalkūni” tuvākā **izglītības iestāde** ir Medumu internātpamatskolas filiāle, kas atrodas VSAC „Kalkūni” telpās, un nodrošina izglītību lielākajai daļai VSAC „Kalkūni” esošo bērnu. Kalkūnes pagastā 2,9 km attālumā ir pieejama arī Randenes pamatskola.

Brīvā laika pavadīšanai bērniem Kalkūnes pagastā dažu km rādiusā ir pieejami rotaļu laukumi, pagasta bibliotēka un Jauniešu centra "Kaleidoskops" piedāvātās aktivitātes.

Veselības aprūpes pakalpojumi ir pieejami 2,5 km attālumā esošajā poliklīnikā. Iestādē uz vietas tiek nodrošināti medicīnas māsu, ārsta palīga, fizikālās terapijas māsas, masieres, fizioterapeitu un reizi nedēļā arī ģimenes ārsta sniegtie veselības aprūpes pakalpojumi.

Kalkūnes pagastā nav pieejami SBSP un saskaņā ar SPSR pieejamo informāciju tuvākie pieejamie **sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi** pieejami Daugavpils pilsētā 7-10 km attālumā (dienas centrs, grupu dzīvoklis). Sīkāku informāciju par VSAC „Kalkūni” tuvākajiem pakalpojumiem skatīt 2. tabulā.

2. tabula: Attālums no VSAC "Kalkūni" līdz pakalpojumiem

PAKALPOJUMS	NOSAUKUMS	ADRESE	ATTĀLUMS ⁴²
1	2		3
VESELĪBAS APRŪPES PAKALPOJUMI	SIA "Grīvas poliklīnika" ⁴³	Lielā iela 42, Daugavpils, LV-5401	2,5km
	Daugavpils Reģionālā Slimnīca	Vasarnīcu iela 20, Daugavpils, LV-5417	10,2km
SABIEDRĪBĀ BALSTĪTI SOCIĀLIE PAKALPOJUMI	Sociālais darbinieks, Daugavpils novada Kalkūnes pagasta pārvalde	Ķieģeļu iela 4, Kalkūni, Kalkūnes pag., Daugavpils nov., LV-5449	350m
	Daugavpils novada Sociālais dienests ⁴⁴	Rīgas ielā 2, Daugavpils, LV – 5401	3,9km
	Daugavpils pašvaldības "Sociālais dienests" Dienas centrs "Saskarsme"	Liepājas iela 4, Daugavpils, LV-5417	7,1km
	Valsts SIA "Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca" struktūrvienība Specializētās darbnīcas personām ar GRT	Lielā Dārza iela 60/62, Daugavpils, LV- 5417	7,2km

⁴¹ Satiksme. Pieejams: kalkuni.lv/satiksme/

⁴² Aprēķināts, izmantojot: <https://www.google.lv/maps>, izmantojot autotransporta ceļus.

⁴³ Poliklīnika sniedz sekundāro veselības aprūpi Daugavpils novada un pilsētas iedzīvotājiem: Pieejams: kalkuni.lv/socialais-darbs/

⁴⁴ Organizē sociālo palīdzību, novada pašvaldības sociālās iestādes, sniedz informāciju par sociālajiem pakalpojumiem, aprūpe mājās, psihologa pakalpojumi. Pieejams: www.daugavpilsnovads.lv/

PAKALPOJUMS	NOSAUKUMS	ADRESE	ATTĀLUMS ⁴²
1	2		3
	Daugavpils pilsētas pašvaldības iestāde "Sociālais dienests" Dienas aprūpes centrs personām ar GRT	Arhitektu iela 21, Daugavpils, LV-5410	9,4km
	Daugavpils pilsētas pašvaldības iestāde "Sociālais dienests" Grupu dzīvokļi personām ar GRT	Šaurā iela 26, Daugavpils, LV-5410	10km
	Višķu sociālās aprūpes centra Dienas aprūpes centrs invalīdiem un pensijas vecuma personām	Višķu tehnikums, Višķu pagasts, Daugavpils novads, LV-5481	32,4km
	Valsts sociālās aprūpes centra "Latgale" filiāles "Kalupe" Pusceļa māja personām ar GRT	Lielā iela 1, Kalupe, Kalupes pag., Daugavpils nov., LV-5450	37,4km
SADZĪVES PAKALPOUMI	Pasts	"Randene 5", Randene, Kalkūnes pag., Daugavpils nov., LV-5449	2,5km
	Bankomāts, banka	Daugavpils pilsētā	4,5km
	Sabiedriskā transporta pietura	Kalkūnes iela 9, Kalkūni, Kalkūnes pagasts, LV-5449	450m
	Veikals	<i>n.d.</i>	500m
	Frizieris	Daugavpils pilsētā	6km
IZGLĪTĪBAS IESPĒJAS	Medumu speciālā internātpamatskola ⁴⁵	Ilgas iela 15, Medumi, Medumu pag., Daugavpils nov., LV-5460.	14km
	Randenes pamatskola	Vārpas iela 5, Randene, Kalkūnes pagasts, Daugavpils novads, LV-5449	2,9km
	Špoģu Mūzikas un mākslas skolas mācību punkts Kalkūnos	Jauniešu un sporta centrs "Kaleidoskops", Jubilejas iela 2, Kalkūni, Kalkūnes pagasts, Daugavpils novads, LV-5449	550m
BRĪVĀ LAIKA PAVADĪŠANAS IESPĒJAS	Jauniešu un sporta centrs "Kaleidoskops", sporta aktivitātes	Jubilejas iela 2, Kalkūni, Kalkūnes pag., Daugavpils nov., LV-5449	550m
	Kalkūnes bibliotēka	Ķieģeļu ielā 4, Kalkūni, Kalkūnes pagasts, Daugavpils novads, LV-5449	350m

Avots: www.kalkuni.lv, www.1188.lv

⁴⁵ Apmeklē 28 BSAC "Kalkūni" bērni

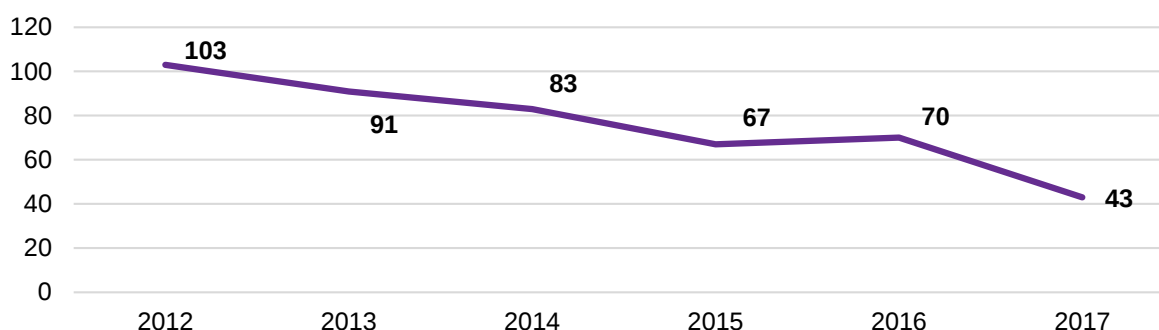
2.2. VSAC "Kalkūni" darbības vēsture

VSAC "Kalkūni" teritorijā Kalkūnes pilsmuižas telpās 1927. gadā Labklājības ministrija dibināja bērnu patversmi "Grīvas zīdaiņu nams", kurā Otrā pasaules kara laikā atradās hospitālis. 1945. gadā šajās telpās tika izveidots Kalkūnes Republikāniskais bērnu nams, ko 1962. gadā pārveidoja par Republikānisko psihoneiroloģisko bērnu namu „Kalkūni”. Iestādes nosaukumi tikuši mainīti vairākkārt: 1994. gadā -uz Bērnu bāreņu aprūpes centrs „Kalkūni”, 2004. gadā – Bērnu sociālās aprūpes centrs „Kalkūni”, 2008. gadā – Sociālās aprūpes centrs „Kalkūni”.⁴⁶

2010.gada 1. janvārī tika izveidots Valsts sociālās aprūpes centrs "Latgale", apvienojot vairākus sociālās aprūpes centrus, VSAC "Kalkūni" kļūstot par šī centra filiāli. VSAC "Kalkūni" ir LR LM pakļautībā esoša iestāde.⁴⁷ Šobrīd VSAC "Kalkūni" nodrošina ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus pilngadīgām personām un bērniem ar FT.⁴⁸

Bērnu skaita izmaiņas VSAC "Kalkūni" ir ar lejup slīdošu tendenci - kopš 2012. gada (5 gadu laikā) bērnu skaits ir samazinājies par 58%.

2. attēls: VSAC "Kalkūni" klientu skaita izmaiņas

Avots: VSAC "Kalkūni" sniegtie dati, bērnu kopējais skaits 2012.-2016.gada 1.janvārī un 2017. gada 1.jūnijā.

Pēdējo trīs gadu laikā (2014.-2016.) VSAC „Kalkūni” uzņemti vidēji 30 bērni gadā, bet izstājušies vairāk – vidēji 35 bērni gadā.⁴⁹ Galvenie izstāšanās iemesli 2014.gadā bija atgriešanās bioloģiskajā ģimenē un nonākšana audžuģimenē, tomēr 2015. un 2016.gadā bērnu skaits, kas nokļuva/atgriezās aprūpē ģimenē, ir strauji samazinājies. Būtiski, ka no iestādē esošajiem bērniem pēdējo 3 gadu laikā neviens bērns nav uzsācis patstāvīgu dzīvi, bet gadā vidēji 7 bērni, kas sasnieguši 18 gadu vecumu, turpina uzturēties un saņemt ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus institūcijā kā pilngadīgas personas. VSAC „Kalkūni” bērnu izstāšanās dinamiku un iemeslus skatīt 3. tabulā.

3. tabula: VSAC "Kalkūni" bērnu izstāšanās iemesli

RĀDĪTĀJI	GADS		
	2014	2015	2016
1	2	3	4
VSAC „Kalkūni” bērnu kopskaits gada 31.decembrī	67	70	53
Uzņemti bērni	33	33	23
Izstājušies bērni	42	22	40
atgriežoties pie vecākiem	14	5	6

⁴⁶ Centra filiāles. Kalkūni. Pieejams: www.vsaclatgale.gov.lv/par-mums/padotibas-iestades/53-kalkuni

⁴⁷ Ministru kabineta rīkojums nr. 746 "Par Labklājības ministrijas pakļautībā esošo valsts sociālās aprūpes centru reorganizāciju"

⁴⁸ LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs. Pieejams: <https://www.lm.gov.lv/text/3444>

⁴⁹ VSAC „Kalkūni” sniegtā informācija 207. gada jūnijā

RĀDĪTĀJI	GADS		
	2014	2015	2016
1	2	3	4
nonākot audžuģimenē	12	8	6
adoptēti Latvijā	2	0	5
adoptēti uz ASV	0	0	0
nonākot aizbildnībā	6	2	3
uzsākot patstāvīgu dzīvi	0	0	0
pārvietojot uz citu bērnu sociālās aprūpes centru	8	7	7
cits	0	0	13

Avots: VSAC "Latgale" Pārskats par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu 2014., 2015., 2016.gadā

Vidējais bērnu uzturēšanās ilgums VSAC "Kalkūni" ir 6 mēneši bērniem 0-4 gadu vecumā un 10 gadi (bērniem 4-18 gadu vecumā). VSAC "Kalkūni" šobrīd esošo bērnu vidējais uzturēšanās ilgums iestādē ir 7 gadi.⁵⁰

2.3. Informācija par VSAC "Kalkūni" esošajiem bērniem

2017. gada 1.jūnijā VSAC "Kalkūni" pakalpojumus saņēma 43 bērni, no kuriem 15 ir meitenes un 28 zēni. Lielākā daļa bērnu (21) ir pusaudži vecumā 12-17 gadi. 27 bērni ir juridiski brīvi. Detalizētu informāciju par institūcijā esošajiem bērniem skatīt 4.tabulā.

Lielākā daļa iestādē ievietoto bērnu ir no Daugavpils un citām LPR pašvaldībām (skatīt 4.tabulu), tomēr 10 bērni ir ievietoti institūcijā no pašvaldībām, kas neietilpst LPR - 2 bērni no Rīgas pilsētas un Gulbenes novada, pa vienam no Jelgavas, Jēkabpils, Valmieras pilsētām un Jēkabpils, Krustpils, Neretas novadiem.

Pirms nonākšanas VSAC „Kalkūni” visi bērni ir dzīvojuši bioloģiskajā ģimenē. 12 bērni pēc izņemšanas no bioloģiskās ģimenes ir dzīvojuši slimnīcā, 10 - citās bērnu aprūpes institūcijās, 2 aizbildņā ģimenē, 1 internātskolā, 1 audžuģimenē. Galvenie iemesli bērnu nonākšanai VSAC „Kalkūni” ir bērna veselības stāvoklis un nespēja atrast aizbildni vai audžuģimeni.

VSAC „Kalkūni” esošie bērni iestādē uzturas no dažiem mēnešiem līdz 17 gadiem. **Vairāk kā puse bērnu institūcijā uzturas ilgāk kā sešus gadus**, turklāt 9 no viņiem ir kontakts ar bioloģisko ģimeni. Kontakts ar bioloģisko ģimeni un citiem radniekiem ir vēl 10 bērniem.

4. tabula: Informācija par BSAC "Kalkūni" esošajiem bērniem

KATEGORIJA	RĀDĪTĀJS	Bērnu skaits
1	2	3
BĒRNU SKAITS	kopskaits (uz 01.06.2017.):	43
BĒRNU VECUMS	0 - 11 mēneši	3
	1 - 3 gadi	8
	4 - 6 gadi :	3
	7 - 11 gadi	8
	12 - 17 gadi :	21
DZIMUMA DALĪJUMS	sieviete:	15
	vīrietis:	28

⁵⁰ VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni" sniegtā informācija 2017. gada jūnijā

KATEGORIJA	RĀDĪTĀJS		Bērnu skaits
1	2		3
TAUTĪBA	<i>latviešu</i>		17
	<i>krievu</i>		20
	<i>romu</i>		1
	<i>cits:</i>		5
RELIĢIJA	<i>katoļu</i>		40
	<i>pareizticīgo</i>		2
	<i>nav reliģiskās piederības:</i>		1
IZGLĪTĪBAS LĪMENIS	<i>Speciālās izglītības A līmenis</i>		1
	<i>Speciālās izglītības C līmenis</i>		32
INVALIDITĀTE	<i>ir</i>		37
	<i>nav:</i>		6
BĒRNU UZTURĒŠANĀS ILGUMS BSAC	<i>Līdz 1 gadam</i>		7
	<i>1-2 gadi</i>		8
	<i>3-5 gadi</i>		3
	<i>6-10 gadi</i>		13
	<i>11-15 gadi</i>		9
	<i>16-18 gadi</i>		3
BĒRNU NONĀKŠANAS BSAC IEMESLI	<i>nonākšanas VSAC iemesli⁵¹</i>	<i>Uz vecāku iesnieguma pamata</i>	5
		<i>Nespēja atrast aizbildni vai audžuģimeni, t.sk.</i>	38
		<i>Bērna pamešana novārtā</i>	8
		<i>Vardarbība ģimenē</i>	3
		<i>Bērna veselības stāvoklis</i>	26
	<i>pašvaldība no kuras bērns ir iestājies</i>	<i>Balvu novads</i>	1
		<i>Daugavpils novads</i>	1
		<i>Ilūkstes novads</i>	1
		<i>Jelgava</i>	1
		<i>Jēkabpils</i>	1
		<i>Jēkabpils novads</i>	1
		<i>Kārsavas novads</i>	1
		<i>Krustpils novads</i>	1
		<i>Neretas novads</i>	1
		<i>Preiļu novads</i>	1
		<i>Riebiņu novads</i>	1
		<i>Valmiera</i>	1
		<i>Vārkavas novads</i>	1
		<i>Gulbenes novads,</i>	2

⁵¹ Saskaņā ar VSAC „Kalkūni” sniegto informāciju uz 2017.gada 1.jūniju

KATEGORIJA	RĀDĪTĀJS		Bērnu skaits
1	2		3
		Līvānu novads	2
		Rēzekne	2
		Rīga	2
		Ludzas novads	3
		Krāslavas novads	4
		Rēzeknes novads	4
		Daugavpils	11
	vide pirms BSAC (kur persona bija pirms ievietošanas BSAC):	Aizbildņa ģimene	2
		Audžuģimene	1
		Bioloģiskā ģimene	17
		Cita ilgstošas sociālās aprūpes institūcija	11
		Bioloģiskā ģimene/slimnīca	12
BĒRNU ĢIMENES SAITES	uztur saites ar bioloģiskajiem vecākiem		15
	neuztur saites ar bioloģiskajiem vecākiem		28
BĒRNU SAITES AR RADINIEKIEM	uztur saites ar radniekiem		12
	neuztur saites ar radniekiem		31
BĒRNU SAITES AR CITĀM PERSONĀM	uztur saites ar viesģimeni, uzticības personu		1
	neuztur saites ar viesģimeni, uzticības personu		42

Avots: VSAC "Kalkūni" sniegtie dati

Projekta ietvaros tika veikta 49 VSAC „Kalkūni” bērnu individuālo vajadzību izvērtēšana. Saskaņā ar izvērtēšanas rezultātiem bērniem būtu nepieciešama aprūpe ģimenes vidē audžuģimenē (2), specializētā audžuģimenē (5). terapeitiskā audžuģimenē (3), audžuģimenē zīdaiņiem (8), audžuģimenē vienas ģimenes bērniem (10) un SOS ģimenē ciematā vai SOS ģimenē, kas integrēta kopienā (16). Lielākajai daļai bērnu rekomendētas sociālās rehabilitācijas nodarbības sadzīves, pašaprūpes, saskarsmes un sadarbības prasmju uzlabošanai, kā arī nodarbinātības pasākumi, brīvā laika nodarbības, tehniskie palīgīdzekļi, specializētu ārstu konsultācijas un veselību stimulējošas terapijas (detalizētu bērnu individuālo vajadzību sarakstu skatīt 1. pielikumā).

2.4. VSAC “Kalkūni” personāla resursi

2017. gada 1.jūnijā VSAC “Kalkūni” kopumā bija 137 darbinieki, no tiem 57 iesaistīti bērnu aprūpē un rehabilitācijā. VSAC “Kalkūni” vadītājs ir ieguvis otrā līmeņa profesionālo augstāko izglītību un viņa darba stāžs institūcijā ir 11 gadi, no kuriem 7 ir pavadīti VSAC “Kalkūni” vadītāja amatā.

38 darbinieku deklarētās dzīves vietas ir Daugavpils novads (t.sk. 11 bērnu aprūpē un rehabilitācijā iesaistītie darbinieki), 94 Daugavpils pilsēta (t.sk. 44 bērnu aprūpē un rehabilitācijā iesaistītie darbinieki), 3 Ilūkstes novads (t.sk. 1 bērnu aprūpē un rehabilitācijā iesaistīts darbinieks), 1 Kalkūnes novads un 1 Krāslavas novads (iesaistīti bērnu aprūpē un rehabilitācijā). Lielākā daļa VSAC „Kalkūni” darbinieku ir vecumā 51-60 gadi. Informāciju par VSAC “Kalkūni” darbinieku vecumu skatīt 5. tabulā.

Lai gan kopējais darbinieku skaits uz vienu bērnu iestādē ir 3,2, **uz vienu VSAC “Kalkūni” aprūpē esošo bērnu ir 1,32 bērnu aprūpes personāla**, kas ir ļoti mazs aprūpes personāla daudzums uz bērnu ar FT. Pēc VSAC „Kalkūni” vadītāja sniegtās informācijas, gada laikā štata vietas institūcijā ir samazinātas par 30 vietām, kas šobrīd ļoti apgrūrina kvalitatīvu aprūpi un nepieciešamās rehabilitācijas nodrošināšanu bērniem.

5. tabula: VSAC "Kalkūni" darbinieku vecums (dati uz 01.06.2017.)

PERSONĀLS	VECUMS				
	20-30	31-40	41-50	51-60	61+
1	2	3	4	5	6
Bērnu aprūpes personāls	6	8	17	21	5
Cits sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas personāls	2	6	18	13	6
Saimniecības personāls	2	4	4	16	3
Administrācijas personāls	-	2	2	2	-
KOPĀ: 137	10	20	41	52	14

Avots: VSAC "Kalkūni" sniegtie dati

No 137 VSAC "Kalkūni" darbiniekiem 39 ir augstākā izglītība (t.sk. 24 bērnu aprūpē un rehabilitācijā iesaistītajam personālam), 82 ir vidējā vai vidējā profesionālā izglītība (t.sk. 31 bērnu aprūpē un rehabilitācijā iesaistītajam personālam), un 16 ir pamata izglītība (t.sk. 2 bērnu aprūpē un rehabilitācijā iesaistītajam personālam). Datus par VSAC "Kalkūni" personāla grupām, profesiju un izglītības līmeni skatīt 6. tabulā.

6. tabula: VSAC "Kalkūni" personāla profesijas un izglītības līmenis (dati uz 01.06.2017.)

PERSONĀLA GRUPA	AMATS	IZGLĪTĪBAS LĪMENIS			
		darbinieku skaits	augstākā	vidējā/vidējā profesionālā	pamata
1	2	3	4	5	6
Bērnu aprūpes personāls	Bērnu aprūpētājs	25	3	20	2
	Ārsta palīgs	1	-	1	-
	Fizioterapeits	3	3	-	-
	Fizikālās terapijas māsa	1	-	1	-
	Interesešu pulciņa audzinātājs	2	2	-	-
	Kultūras pasākumu organizētājs	1	1	-	-
	Logopēds	1	1	-	-
	Masieris	1	-	1	-
	Medicīnas māsa	6	2	4	-
	Mūzikas terapeits	1	1	-	-
	Psihologs	1	1	-	-
	Sociālais aprūpētājs	9	5	4	-
	Sociālais darbinieks	2	2	-	-
	Sociālais rehabilitētājs	1	1	-	-
	Speciālais pedagogs	2	2	-	-
Cits sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas personāls	Aprūpētājs	34	5	26	3
	Sociālais aprūpētājs	8	4	4	-
	Sociālais darbinieks	1	1	-	-
	Sociālais rehabilitētājs	2	2	-	-
Saimniecības personāls	Apkopējs	6	-	2	4
	Apsardzes dežurants	2	-	2	-

PERSONĀLA GRUPA	AMATS	IZGLĪTĪBAS LĪMENIS			
		darbinieku skaits	augstākā	vidējā/vidējā profesionālā	pamata
1	2	3	4	5	6
	Autobusa vadītājs	2	-	2	-
	Dārznieks	1	-	1	-
	Elektromontieris	1	-	1	-
	Ēdnīcas vadītājs	1	-	1	-
	Namdaris	1	-	-	1
	Noliktavas pārzinis	1	1	-	-
	Sētnieks	1	-	-	1
	Pavārs/Šefpavārs	3	-	2	1
	Šuvējs	1	-	1	-
	Veļas gludinātājs	1	-	1	-
	Veļas mazgātavas vadītājs	1	-	1	-
	Veļas mazgātājs	2	-	1	1
	Virtuves darbinieki	5	-	2	3
Administrācijas personāls	Vadītājs	1	1	-	-
	Lietvede	1	1	-	-
	Saimnieciskā sektora vadītājs	1	1	-	-
	Veselības aprūpes sektora vadītājs	1	-	1	-
	Sociālās aprūpes sektora vadītājs	1	1	-	-
	Sociālās nodaļas vadītājs	1	1	-	-
KOPĀ		137	39	82	16

Avots: VSAC "Kalkūni" sniegtie dati

VSAC "Kalkūni" darbinieku vidējais darba stāžs iestādē ir 14,1 gadi. Sešiem administratīvā sektora darbiniekiem darba stāžs institūcijā ir 13,1 gads; 29 saimniecības darbiniekiem - 8,6 gadi; 57 bērnu aprūpē iesaistīto darbinieku vidējais darba stāžs ir 16,6 gadi; 45 citu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas darbinieku stāžs - 14,5 gadi. 136 darbiniekiem darbs iestādē ir pilnas slodzes, kā arī nav norādīta papildu darba vieta, attiecīgi 1 darbiniekam tā ir pus slodze. Datus par VSAC "Kalkūni" darbinieku darba stāžu skatīt 7. tabulā.

7. tabula: VSAC "Kalkūni" darbinieku darba stāžs (dati uz 01.06.2017.)

PERSONĀLS	GADI								
	>1	1-5	6-10	11-15	16-20	21-25	26-30	31-35	36+
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bērnu aprūpes personāls	1	19	4	6	1	11	5	5	5
Cits sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas personāls	-	17	4	4	-	11	7	1	1
Saimniecības personāls	3	11	5	4	1	5	-	-	-
Administrācijas personāls	-	1	1	2	1	-	1	-	-
KOPĀ: 137	4	48	14	16	3	27	13	6	6

Avots: VSAC "Kalkūni" sniegtie dati

Saskaņā ar VSAC "Kalkūni" sniegto informāciju darbiniekiem nav nepieciešamas apmācības pakalpojumu nodrošināšanai ĢVPP un „jauniešu mājā”, jo aprūpē un rehabilitācijā iesaistītā personāla izglītība atbilst prasībām. Saimniecības daļas darbiniekiem, ja tie izvēlētos turpināt darbu pašvaldību veidotajos ĢVPP vai „jauniešu mājā”, būtu nepieciešama pārkvalifikācija.

2.5. VSAC "Kalkūni" infrastruktūras un funkcionālā pielietojuma analīze

Šajā nodaļā raksturots VSAC "Kalkūni" infrastruktūras vispārējais tehniskais, telpu, sanitārtehniskais un inženierkomunikāciju stāvoklis, kā arī analizēts infrastruktūras funkcionālais pielietojums šobrīd un nākotnē. Nodaļā veikta arī pašreizējā pakalpojuma sniegšanas izmaksu analīze.

2.5.1. Infrastruktūras tehniskais stāvoklis un funkcionālais pielietojums

VSAC „Kalkūni” ēku komplekss ir LR LM tipašums un tajā ietilpst 17 būves ar dažādiem kadastra numuriem, t.sk. ēka, kas ir vispārēji neapmierinošā tehniskā stāvoklī un kuru nepieciešams rekonstruēt vai demontēt.

VSAC "Kalkūni" dzīvojamo ēku **sanitārtehniskais stāvoklis** vērtējams kā apmierinošs – ēkās nav novērots pelējums, tomēr guļamajā korpusā ventilācijas sistēma ir tehniski neapmierinošā stāvoklī - ziemas laikā zem jumta veidojas kondensāts, kuram iztvaikojot, iekštelpās nokļūst mitrums. Ēkās nav novērota kaitīgo posmkāju un grauzēju klātbūtne vai to esamības pazīmes; katrai grupai guļamkorpusā ir sava sanitārā telpa ar atbilstošu aprīkojumu; sanitārās telpas ir tīras.

VSAC "Kalkūni" pieejamie **materiālie resursi un aprīkojums daļēji atbilst bērnu vajadzībām**. VSAC „Kalkūni” galvenā dzīvojamā ēka ir veidota kā 6 nodalīti nelieli korpusi, kuros aprūpe nodrošināta kopumā 43 bērniem. Katrā korpusā dzīvojošo bērnu skaits variē no 10 līdz 12. Korpusiem ir atsevišķas ieejas un katram korpusam ir nodrošināta vides pieejamība. Bērniem ir pieejama "sensorā istaba" un "sajūtu dārzs", tomēr dzīvojamās telpas ir tikai daļēji ģimeniskai videi pietuvinātas, jo bērnu grupas gan telpu platības, gan bērnu skaita ziņā ir lielas, bērniem trūkst privātuma. Lai veiktu pilnvērtīgu aprūpi bērniem ar FT, bērnu skaitam grupās būtu jābūt mazākam.

Reorganizācijas plāna izstrādātāju vizītes laikā bērniem tika organizēta kino diena un visi kopā skatījās televīziju. Telpas, kurās atradās bērni, iekārtojums daļēji atbilda bērnu ar FT vajadzībām: pārvietošanās, piekļuve rotaļlietām un savstarpējām aktivitātēm bija ierobežota. Detalizētu informāciju par katru būvi (t.sk. tehnisko stāvokli un funkcionālo pielietojumu) skatīt 8. tabulā.

8. tabula: VSAC "Kalkūni" infrastruktūras analīze

BŪVE	PLATĪBA m ²	TEHNISKAIS STĀVOKLIS	FUNKCIONĀLAIS PIELIETOJUMS ŠOBRĪD	FUNKCIONĀLAIS PIELIETOJUMS NĀKOTNĒ
1	2	3	4	5
ADMINISTRATĪVĀ ĒKA	876	Ēka ir apmierinošā tehniskā stāvoklī, novērotas nenožīmīgas plaisas sienās un novirzes cokolā. Ēkā ir veikta iekštelpu atjaunošana, nomainīti logi un durvis. Nepieciešama ēkas siltināšana. Ēkā ir elektroenerģijas pieslēgums, vietējā centrālā apkure, karstā un aukstā ūdens apgādes sistēma, centrālā kanalizācijas sistēma, tualetes, dušas telpa.	Šobrīd ēka tiek izmantota VSAC „Kalkūni” administrācijas vajadzībām – tajā ir izvietoti darbinieku kabineti. Ēkā ir nodrošināta vides pieejamība.	Veicot nepieciešamos atjaunošanas darbus, ēkas telpu plānojums ir piemērots tam, lai ēku arī turpmāk izmantotu pakalpojumu administrēšanai vai SBSP sniegšanai.
PILS	1 536	Ēka ir vispārēji neapmierinošā tehniskā stāvoklī, to nepieciešams rekonstruēt vai veikt ēkas demontāžu. Ēkai novērotas deformācijas un ir atslēgtas inženierkomunikācijas.	Ēka šobrīd netiek izmantota.	Nākotnē rekomendējams ēku nojaukt, jo tās atjaunošanai nepieciešams ieguldīt lielus finanšu līdzekļus.
PAGRABS	71	Būve ir daļēji apmierinošā stāvoklī. Vērojamas nosēšanās pazīmes. Sienas mitras, lielas mitruma pēdas.	Būve šobrīd tiek izmantota kā pagrabs.	Arī nākotnē šo būvi iespējams izmantot kā pagrabu, tomēr nepieciešama pamatu stiprināšana.
GUĻĀMKORPUSI	5 584	Ēkas vispārējais tehniskais stāvoklis vērtējams kā daļēji apmierinošs. Fasādē vērojami nebūtiski bojājumi. Jumts ir daļēji apmierinošā tehniskā stāvoklī. Dažus gadus atpakaļ tika uzlikts divslīpņu konstrukcijas jumts ar jumta skārda segumu. Iekštelpu apdare lielākoties ir apmierinošā tehniskā stāvoklī, veikti atjaunošanas darbi. Dažās telpu grupās nav veikti atjaunošanas darbi un iekārtojums saglabāties no PSRS laikiem. Saskaņā ar iestādes pārstāvja sniegto informāciju, šīs telpas plānots tuvākajā laikā atjaunot. Sanitārtehnisko ierīču un telpu fiziskais stāvoklis ir labs, telpās, kurās sanitārtehniskās ierīces nav mainītas – apmierinošs. Inženierkomunikāciju tehniskais stāvoklis ir daļēji apmierinošs. Uzliekot jumtu, ventilācijas šahtas palika zem jumta seguma, kas būtiski negatīvi ietekmē ēkas kopējo funkcionalitāti- ventilācijas sistēma strādā neapmierinoši, ziemas laikā zem jumta veidojas	Ēkai ir divi stāvi un pagrabs, un maksimālais pieļaujamais bērnu skaits ēkā ir 145. Ēkā ir nodrošināta vides pieejamība. Ēkas 4. korpusā atrodas sensorā istaba.	Ēka nav piemērota ĢVPP vai “jauniešu mājas” pakalpojumu sniegšanai, jo tās platība ir ļoti liela un šīs infrastruktūras izmantošana 24 bērnu aprūpes nodrošināšanai nebūtu ekonomiski lietderīga. Ēkas telpu plānojums pieļauj ēku arī turpmāk izmantot kā sabiedrisko ēku, sniedzot SBSP. Ēkā esošo sensoro istabu nākotnē rekomendējams izmantot rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšanai vai pārcelt uz citu vietu pašvaldībā, kur būtu iespējams nodrošināt tās

BŪVE	PLATĪBA m ²	TEHNISKAIS STĀVOKLIS	FUNKCIONĀLAIS PIELIETOJUMS ŠOBRĪD	FUNKCIONĀLAIS PIELIETOJUMS NĀKOTNĒ
1	2	3	4	5
		kondensāts, kuram kustot iekštelpās nokļūst mitrums. Ventilācijas sistēmai nepieciešama nomaiņa. Vasaras laikā nepatīkama smaka nav jūtama.		funkcionēšanu.
ŠĶŪNIS	13	Būve ir tehniski labā stāvoklī, ir nodrošināts elektroenerģijas pieslēgums.	Telpas tiek izmantotas saimnieciskām vajadzībām, tajās uzglabājas inventārs piegulošās teritorijas uzturēšanai.	Nākotnē šo būvi varētu turpināt izmantot saimnieciskām vajadzībām.
GARĀŽA	178	Būve ir tehniski labā stāvoklī. Ir nodrošināts elektroenerģijas pieslēgums, aukstā ūdens apgādes sistēma, centrālā kanalizācijas sistēma, būve ir daļēji apkurināma.	Telpas tiek izmantotas saimnieciskām vajadzībām.	Nākotnē šo būvi varētu turpināt izmantot saimnieciskām vajadzībām.
SAIMNIECĪBAS KORPUSS	1 707	Ēka ir tehniski apmierinošā stāvoklī. Cokolā neievērojamas plaisas. Ēkā ir nodrošināts elektroenerģijas pieslēgums, ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēma, centrālā apkures sistēma (viens automātiskais siltummezgls), karstā un aukstā ūdens apgādes sistēma, centrālā kanalizācijas sistēma, tualetes, dušas telpas. Telpās nav novērots pelējums un kaitīgo grauzēju klātbūtne. Ēkā nomainīti logi un durvis, veikta koplietošanas telpu un darba telpu atjaunošana. Ēka aprīkota ar kravas liftu, kravas nogādāšanai uz otro stāvu.	Ēkas pirmajā stāvā atrodas noliktavas. Ēkas otrajā stāvā atrodas pārtikas sagatavošanas bloks, ēdnīca un veļas mazgātava.	Ēkā ir nodrošināts viss, kas nepieciešams ēdiena pagatavošana, t.sk. lielos daudzumos. Nākotnē ēka būtu piemērota specializēto darbinācu personām ar GRT izveidei vai sociālās uzņēmējdarbības attīstīšanai.
IZOLĀTORA ĒKA	1 310	Ēka ir tehniski apmierinošā stāvoklī. Cokolā neievērojamas plaisas. Vietējā centrālās apkures sistēma (viens automātiskais siltummezgls), karstā un aukstā ūdens apgādes sistēma, centrālā kanalizācijas sistēma, tualetes, dušas telpas, vannas istabas. Nodrošināts elektroenerģijas pieslēgums. Ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēma. Koplietošanas telpas aprīkotas ar videonovērošanas sistēmu. Ēkā nomainīti logi un durvis (2012.-2016.gadi), veikta koplietošanas telpu un darba telpu atjaunošana.	Ēkas otrajā stāvā atrodas medicīnas diennakts dežūrējošais postenis un fizikālās terapijas telpas. Ēkas pirmajā stāvā atrodas divas klientu dzīvojamās telpas. Kāpņu telpā starp pirmo un otro stāvu atrodas ratiņkrēslu pacēlājs.	Ēka nav piemērota dzīvošanai un ĢVPP izveidei, jo tās platība ir pārāk liela un plānojums neatbilst tam, lai izveidotu dzīvokļus. Tāpēc ēkā varētu nodrošināt fizikālās terapijas un citu sociālo vai veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu.
8 NOJUMES	katra 46	Būves ir tehniski apmierinošā stāvoklī, bet 7 nojumēm nepieciešama jumta seguma nomaiņa.	Nojumes tiek izmantotas kā atpūtas vietas ēnā VSAC	Nākotnē nojumes varētu turpināt pildīt ēnas nodrošināšanas

BŪVE	PLATĪBA m ²	TEHNISKAIS STĀVOKLIS	FUNKCIONĀLAIS PIELIETOJUMS ŠOBRĪD	FUNKCIONĀLAIS PIELIETOJUMS NĀKOTNĒ
1	2	3	4	5
			"Kalkūni" klientiem.	funkciju.
KATLU MĀJA	170	Ēka ir tehniski apmierinošā stāvoklī. Vietējā centrālās apkures sistēma. Katlu mājā tiek saražota siltumenerģija filiāles ēku kompleksa apkurināšanai un karstā ūdens sagatavošanai. Pieguļošā teritorija izvietotas divas tilpnes sašķidrinātās naftas gāzes uzglabāšanai (tilpums 2x9150). Centrālā apkures sistēma, karstā un aukstā ūdens apgādes sistēma, centrālā kanalizācijas sistēma, tualete, dušas telpa. Nodrošināts elektroenerģijas pieslēgums. Ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēma.	Rūpnieciskās ražošanas ēka. Katlu māja aprīkota ar diviem apkures katliem – sašķidrinātās gāzes apkures katls – ūdens sildāmais (VIESMANN, Vācija, izgatavošanas gads 2010., jauda 1,3 MW); malkas apkures katls – ūdens sildāmais (AK-1000S, A/S "Komfort", Latvija, izgatavošanas gads 1999., jauda 1 MW). Katlu mājā atrodas dīzeļģenerators 24 kW, kurš nodrošina apkures sistēmas un pārtikas sagatavošanas bloka darbību centralizētās strāvas padeves pārtraukuma gadījumā.	Ēku nākotnē varētu izmantot kā līdz šim.

Avots: VSAC "Kalkūni" sniegtā informācija, ēku tehniskais apsekojums

2.5.2. Pakalpojuma sniegšanas izmaksu analīze

Pašlaik viena bērna sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija VSAC "Kalkūni" mēnesī izmaksā 942,26 EUR⁵². Šo summu veido:

- 60% atalgojuma un ar to saistītās izmaksas,
- 26% infrastruktūras uzturēšanas un administratīvās izmaksas (komunālie pakalpojumi, remonts, telpu un transportlīdzekļu uzturēšana, kurināmais, iekārtu tehniskā apkalpošana, inventārs, pamatlīdzekļu atjaunošana),
- 14% bērnu uzturēšanas izmaksas (ēdināšana, medikamenti, mīkstais inventārs).

Lai gan VSAC "Kalkūni" bērna izmitināšanas izmaksas ir augstas, finansējums bērnu ar FT aprūpei saskaņā ar reorganizācijas plāna izstrādē iesaistīto ekspertu pieredzi ir nepietiekams. Personāla **atalgojumam paredzētā summa** nosedz algu maksimums vienam darbiniekam, turpretim pilnvērtīgai bērna ar FT aprūpei, lai nodrošinātu bērnam nepārtrauktu asistēšanu, diennaktī būtu nepieciešami 3 darbinieki uz 1 bērnu. Infrastruktūras uzturēšanas un citas administratīvās izmaksas veido ceturtdaļu no visa izmaksu apjoma, turpretim bērna tiešo vajadzību apmierināšanai – ēdināšana, medikamenti, mīkstais inventārs – ir paredzēti vien 14% no visām izmaksām jeb 131,58 EUR mēnesī.

Lai nodrošinātu kvalitatīvu ģimeniskai videi pietuvinātu aprūpi vienam bērnam ar FT, saskaņā ar ekspertu viedokli un pieredzi, būtu nepieciešams atvēlēt vismaz **1 900 EUR⁵³ personāla atalgojumam, 200 EUR⁵⁴ bērna uzturam, mīkstajam inventāram un medikamentiem**, vismaz **100 EUR⁵⁵ bērna sociālajai rehabilitācijai**, savukārt infrastruktūras uzturēšanai – pēc vajadzības. Neskaitot administratīvās un infrastruktūras uzturēšanas izmaksas, tas kopā veidotu 2 200 EUR mēnesī vienam bērnam, kas ir lielāka summa, nekā šobrīd, par vairāk kā 1 200 EUR.

VSAC "Kalkūni" ēku pielāgošana ĢVPP sniegšanai nebūtu racionāls risinājums, jo izmaksas uz vienu bērnu palielinātos ne tikai uz bērnu aprūpes un rehabilitācijas rēķina, bet arī uz infrastruktūras uzturēšanas rēķina.

Saskaņā ar **MK 338** "bērnu aprūpes institūcija ģimeniskai videi pietuvinātu sociālo pakalpojumu veido **atsevišķās dzīvokļa tipa sociālā pakalpojuma sniegšanas vietās** (..) "⁵⁶ un "veidojot vairākas aprūpē esošo bērnu grupas vienā ēkā, bērnu aprūpes institūcija nodrošina, ka šajā **ēkā neatrodas vairāk par 24 aprūpē esošiem bērniem** un tām nav kopīgu sanitāro telpu, virtuves telpu un sadzīves telpu. Kopīgas var būt nodarbību telpas, darbinieku kabineti un brīvā laika nodarbību telpas"⁵⁷. Tas nozīmē, ka, piemēram, veidojot aprūpes grupas 24 bērniem VSAC "Kalkūni" guļamkorpusā, platības ziņā tie būtu 233 m² uz vienu bērnu.

2.6. VSAC "Kalkūni" budžets un ienākumu avoti

VSAC "Kalkūni" budžeta **ienākumus** pamatā veido iemaksas no valsts budžeta un personas līdzmaksājumi (iemaksas no pensijas u.c. maksājumi par pakalpojumu), kā arī humānā palīdzība. VSAC "Kalkūni" izdevumu (bez kapitāliem izdevumiem) lielākā pozīcija ir darbinieku atalgojums un uz to attiecināmie nodokļi. VSAC „Kalkūni” budžeta ienākumu un izdevumu pārskatu skatīt 9. tabulā.

⁵² VSAC "Kalkūni" sniegtā informācija 2017. gada 4. septembrī

⁵³ Pieņemot, ka personāla vidējais atalgojums ir 3,8 EUR/h.

⁵⁴ Pieņemot, ka ēdināšana, mīkstais inventārs un medikamenti izmaksā vidēji 6,50 EUR/dienā

⁵⁵ Izmaksas rehabilitācijas nodrošināšanai vienam bērnam mēnesī, pieņemot, ka mēnesī nepieciešamas 4 speciālistu konsultācijas un katra konsultācija izmaksā 25 EUR.

⁵⁶ MK 338 27. punkts

⁵⁷ MK 338 42. punkts

9. tabula: VSAC "Kalkūni" budžets un ienākumu avoti (dati par 2014.-2016.g).

Nr. p.k.	POZĪCIJA	RĀDĪTĀJI	2014	2015	2016
1	2	3	4	5	6
1.	Ieņēmumi:				
1.1.	Faktiskie ieņēmumi (izņemot humāno palīdzību), EUR	<i>iemaksas no valsts budžeta</i>	0	0	0
		<i>pašvaldību iemaksas</i>	0	0	4541
		<i>dotācija no vispārējiem ieņēmumiem</i>	1 721 362	1 736 077	1 671 516
		<i>citi ieņēmumi</i>	63 729	42 315	47 585
		Ieņēmumi kopā, EUR:	1 785 091	1 778 392	1 723 642
1.2.	Humānā palīdzība, ziedojumi, EUR	Saņemtā humānā palīdzība, ziedojumi kopā, EUR:	9 009,28	22 803,97	10 663,36
2.					
2.1.	Izdevumi (izņemot kapitālos izdevumus), EUR	kopējie ēku uzturēšanas un komunālie izdevumi, no kuriem:	192 791	146 507	152 399
		<i>remontdarbu un iestādes uzturēšanas pakalpojumi (t.s. transportlīdzekļi, iekārtas, inventārs, aparatūra)</i>	21 902	166 226	137 845
		<i>komunālo pakalpojumu izdevumi</i>	63 176	58 815	65 464
		<i>izdevumi par kurināmā un enerģētisko materiālu iegādi</i>	100 015	83 675	83 786
		<i>citi pakalpojumi</i>	7 698	4 017	3 149
		darbinieku atalgojums (t.sk. nodokļi)	1 288 001	1 218 443	1 233 531
		kopējie ar bērniem tieši saistītie izdevumi, no kuriem:	156 196	184 186	142 069
		<i>ēdināšanas izdevumi</i>	106 428	103 557	101 506
		<i>Zāles, ķīmikālijas, laboratorijas preces, medicīniskās ierīces, medicīniskie instrumenti, un to uzturēšana iegādes izdevumi</i>	12 626	12 078	10 570
		<i>mīkstā inventāra iegādes izdevumi</i>	7 953	12 441	11 035
		<i>kārtējo remontu un iestādes uzturēšanas izdevumi</i>	21 616	45 320	15 046
		<i>sanitāri higiēnisko materiālu iegādes izdevumi</i>	0	0	0
		<i>mācību līdzekļu un materiālu iegādes izdevumi</i>	0	0	0
		<i>periodikas iegādes izdevumi</i>	0	0	0
		<i>biroja preču un inventāra izdevumi</i>	7 573	10 790	3 912
		administratīvie izdevumi	3 607	4 578	2 678
		citi saistītie izdevumi	144 496	224 678	192 965
		Izdevumi kopā, EUR:	1 785 091	1 778 392	1 723 642
2.2.	Kapitālie izdevumi, EUR:	Kapitālie izdevumi kopā, EUR:	99 477	4 703	2 251

Avots: VSAC "Latgale" pamatbudžeta finansiālie rādītāji un izdevumi filiālē "Kalkūni" 2014., 2015., 2016.gada dati, VSAC "Latgale" Pārskats par ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu 2014., 2015., 2016.gada dati

3. PRIEKŠLIKUMI INSTITŪCIJAS REORGANIZĒŠANAI

Šajā nodaļā ir izvērtēta VSAC „Kalkūni” atbilstība bērnu labākajām interesēm un raksturoti priekšlikumi VSAC „Kalkūni” reorganizēšanai, t.sk. iespējamie risinājumi ēkas turpmākai izmantošanai, iekļauti iespējamie risinājumi infrastruktūras pielāgojumiem, bērnu pārvietošanai un personāla resursu turpmākai izmantošanai, reorganizācijas laika grafiks un reorganizācijas veikšanai nepieciešamais finansējums un tā avoti.

3.1. VSAC “Kalkūni” atbilstība bērnu labākajām interesēm

Šajā apakšnodaļā izvērtēta VSAC “Kalkūni” atbilstība pēc ekspertu domām būtiskākajām prasībām bērnu labāko interešu nodrošināšanai saskaņā ar ANO Pamatnostādnēm un bērnu labākajām interesēm. Izvērtējums pamatots VSAC “Kalkūni” iesniegtajos datos un tikšanās reizē ar VSAC personālu sniegtajā informācijā.

10. tabula: VSAC “Kalkūni” atbilstība bērnu labākajām interesēm

Nr.p.k.	NORMATĪVĀ AKTA PUNKTS	ATBILSTĪBA
1	2	3
1.	“Atbalstīt centienus, lai bērni tiktu paturēti ģimenē vai nodoti atpakaļ ģimenē, vai, ja tas neizdodas, rast citus pienācīgus un pastāvīgus risinājumus, tostarp adopciju un kafala pēc islāma likumiem.” (Pamatnostādnes, 2a p.)	No 43 bērniem kontaktu ar bioloģisko ģimeni un citiem radniekiem uztur tikai 19 bērni. Laika periodā 2015.-2016. g. VSAC “Kalkūni” bioloģiskajās ģimenēs atgrieztu bērnu skaits ir ievērojami samazinājies. Tas var tikt skaidrots ar mazefektīviem pasākumiem ģimeņu atkal apvienošanā, par ko atbildīgs ne tikai pati iestāde, bet jo īpaši bērna izcelsmes pašvaldība. Bērnu atgriešanas iespējas ģimenē, protams, būtiski ietekmē arī situācija ģimenē, no kuras bērns ir izņemts.
2.	“Tā kā ģimene ir sabiedrības pamatvienība un dabīgā vide bērna augšanai, labklājībai un aizsardzībai, vispirms jācenšas panākt to, lai bērns paliktu vai atgrieztos savu vecāku vai – attiecīgā gadījumā – tuvu ģimenes locekļu gādībā. Valstij jānodrošina, lai ģimenēm savu aprūpes funkciju īstenošanā būtu pieejams dažāds atbalsts.” (Pamatnostādnes, 3. p.)	Vidējais bērnu uzturēšanās ilgums VSAC “Kalkūni” bērniem 0-4 gadu vecumā ir 6 mēneši. Šajā periodā visas izmaksas, kas saistītas ar bērnu aprūpi un uzturēšanos, VSAC sedz no valsts budžeta. Vidējais bērnu uzturēšanās ilgums VSAC “Kalkūni” bērniem 4-18 gadu vecumā ir 10 gadi. Pašlaik VSAC “Kalkūni” esošo bērnu vidējais uzturēšanās ilgums institūcijā ir 7 gadi,⁵⁸ kas liek domāt par nepietiekamiem centieniem atgriezt bērnus vecāku vai tuvu ģimenes locekļu gādībā. Detalizētu informāciju skatīt 2.3. apakšnodaļā.
3.	“Gadījumos, kad bērna ģimene, pat saņemot attiecīgu atbalstu, nespēj par bērnu pienācīgi gādāt vai to pamet, vai atsakās no tā, par bērna tiesību aizsardzību un pienācīgas alternatīvas aprūpes nodrošināšanu ir atbildīga valsts kopā ar tās kompetentajām vietējām iestādēm un attiecīgi pilnvarotajām pilsoniskās sabiedrības organizācijām vai ar to starpniecību. Tieši valsts uzdevums ir ar kompetento iestāžu starpniecību nodrošināt pārraudzību pār	VSAC „Kalkūni” bērnu aprūpē un rehabilitācijā iesaistīto darbinieku skaits uz vienu institūcijas aprūpē esošo bērnu ir 1,32, kas ir nepietiekams skaits, lai nodrošinātu pilnvērtīgu un bērna labākajām interesēm atbilstošu pakalpojumu kopumu. Sarunās ar VSAC „Kalkūni” darbiniekiem vadītāja norādīja, ka 2016.-2017. gadā iestādē štata vietas ir samazinātas par 21,5 amata vienībām: 5,5 saimnieciskās nodaļas un 16,5 bērnu aprūpē un rehabilitācijā iesaistīto darbinieku amata vienības.

⁵⁸VSAC “Latgale” filiāle “Kalkūni” sniegtā informācija 2017. gada jūnijā

Nr.p.k.	NORMATĪVĀ AKTA PUNKTS	ATBILSTĪBA
1	2	3
	jebkura alternatīvā aprūpē esoša bērna drošību, labklājību un attīstību un regulāri pārbaudīt to, cik atbilstīgi ir organizēta aprūpe.” (Pamatnostādnes, 5. p.)	Lai gan 2016. gadā tika paziņots par VSAC „Kalkūni” slēgšanu 2019. gadā, lemjot par štata vietu skaita samazināšanu, no LM puses netika analizēta esošā situācija un pamatota štatu samazināšana, kā rezultātā darbinieku skaits ir nepietiekams.
4.	“Visos lēmumos par alternatīvo aprūpi vienmēr jāņem vērā tas, ka parasti bērnu vēlams paturēt pēc iespējas tuvāk tā pierastajai dzīvesvietai , lai atvieglotu sakarus un bērna potenciālo atkalapvienošanos ar ģimeni un bērna izglītība, kultūras un sociālā dzīve tiktu pēc iespējas mazāk traucēta.” (Pamatnostādnes, 11. p.)	10 bērni ir ievietoti institūcijā no pašvaldībām, kas neietilpst Latgales plānošanas reģionā - 2 bērni no Rīgas un Gulbenes novada, pa vienam no Jelgavas, Jēkabpils, Valmieras pilsētām un Jēkabpils, Krustpils, Neretas novadiem. Attiecīgi bērnu iespējas komunicēt ar vecākiem ir ierobežotas attāluma dēļ.
5.	“Bērna izņemšana no ģimenes jāuzskata par galēju līdzekli , un tas, ja vien iespējams, jāizmanto kā pagaidu pasākums uz visīsāko iespējamo laiku. Lēmumi par izņemšanu no ģimenes regulāri jāpārskata , un pēc tam, kad izņemšanas cēloņi ir novērsti vai izzuduši, bērns jānodod atpakaļ vecāku gādībā, ja tas vislabāk atbilst bērna interesēm, ņemot vērā 49. punktā paredzēto izvērtējumu.” (Pamatnostādnes, 14. p.)	Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 35. panta otro daļu „ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā ievietota bērna aizbildņa pienākumus pilda šīs institūcijas vadītājs”, kura pienākumus saskaņā ar BTAL 44.panta otro daļu ir informēt vecākus par bērna attīstību un veicināt ģimenes saišu atjaunošanos. VSAC “Kalkūni” esošo bērnu vidējais uzturēšanās ilgums institūcijā ir 7 gadi, kas norāda uz bērnu ilgstošu atrašanos iestādē un ārpusģimenes aprūpē. Tādējādi secināms, ka bērnu izcelsmes pašvaldību darbs un bērna likumiskā aizbildņa iesaiste ģimeņu atkal apvienošanā, ir nepietiekama, lai nodrošinātu tikai īslaicīgu uzturēšanos iestādē.
6.	“Saskaņā ar ekspertu vidū valdošo viedokli alternatīvā aprūpe bērniem, kas jaunāki par 3 gadiem, jānodrošina ģimenēs . Izņēmumus var pieļaut ar nolūku nešķirt brāļus un māsas un tad, ja ievietošana iestādē ir ārkārtas pasākums vai paredzēta uz iepriekš noteiktu un ļoti ierobežotu laiku, plānojot ģimenes atkalapvienošanu vai citu piemērotu ilgtermiņa risinājumu.” (Pamatnostādnes, 22. p.)	VSAC „Kalkūni” ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus saņem 11 bērni vecumā līdz 3 gadiem, no kuriem 6 bērni ir bez veselības problēmām, līdz ar to viņu ievietošana aizbildnībā vai audžuģimenē ir vairāk iespējama. VSAC „Kalkūni” vadībai kā bērna likumiskajam pārstāvim, darbojoties bērna interesēs, ir jāveicina bērnu līdz 3 gadu vecumam nokļūšana ģimenes vidē.
7.	“Valstīm jānodrošina pagaidu aprūpē ievietota bērna tiesības uz to, lai šī aprūpe un izturēšanās pret bērnu tiktu regulāri un rūpīgi (vēlams, ne retāk kā reizi trijos mēnešos) pārskatīta , jo īpaši ņemot vērā bērna individuālo attīstību un mainīgās vajadzības, izmaiņas viņa ģimenes vidē un to, cik piemērots un vajadzīgs šajos apstākļos ir pašreizējais aprūpes risinājums. Pārskatīšana jāveic atbilstīgi kvalificētām un pilnvarotām personām, un tajā noteikti jāiesaista bērns un visas personas, kurām ir nozīme bērna dzīvē.” (Pamatnostādnes, 67. p.)	Sarunās ar VSAC „Kalkūni” darbiniekiem un vadību noskaidrots, ka pašvaldību bāriņtiesas un sociālie dienesti, kuri bērnus ievietojuši VSAC „Kalkūni”, bērnus apciemo un par viņiem interesējas reti (retāk kā reizi trijos mēnešos). Vairumā gadījumu arī no pašvaldības ievietotāju puses intereses par vietējiem bērniem nav, līdz ar to bērnu attīstības izmaiņas, bioloģiskās ģimenes atvērēšana vai atbalsta piemērošanas nepieciešamība un bērnam piemērotākais aprūpes pakalpojums netiek vērtēti.
8.	“Īpaša uzmanība jāvelta alternatīvās aprūpes nodrošināšanas kvalitātei gan aprūpes iestādēs,	58% no VSAC „Kalkūni” bērnu aprūpē un rehabilitācijā iesaistītajiem darbiniekiem ir ar

Nr.p.k.	NORMATĪVĀ AKTA PUNKTS	ATBILSTĪBA
1	2	3
	gan ģimenē, jo īpaši aprūpētāju profesionālajai prasmei, to atlasei, apmācībai un uzraudzībai. Viņu nozīme un funkcijas salīdzinājumā ar bērna vecāku un likumīgo aizbildņu nozīmi un funkcijām skaidri jānosaka un jāpaskaidro.”(Pamatnostādnes, 71. p.) “Ievērojot labu praksi, visām aģentūrām un iestādēm sistemātiski jānodrošina, lai aprūpētāji un citi ar bērniem tieši saistīti darbinieki pirms stāšanās darbā tiktu pienācīgi un vispusīgi vērtēti, lai noteiktu viņu piemērotību darbam ar bērniem.” (Pamatnostādnes, 113. p.)	pamata, vidējo vai vidējo profesionālo izglītību, kas ir nepietiekami, lai nodrošinātu kvalitatīvu un uz bērnu rehabilitāciju vērstu aprūpi. Būtu nepieciešams izvērtēt aprūpē iesaistīto darbinieku kompetences, izglītības līmeni un DI projekta ietvaros nodrošināt atbilstošas apmācības.
9.	“Visiem pieaugušajiem, kas ir atbildīgi par bērnu, jāievēro un jāveicina viņa tiesības uz privātumu, tostarp nodrošinot piemērotas iespējas apmierināt savas higiēnas un sanitārās vajadzības, ņemot vērā atšķirības un saskarsmi starp zēniem un meitenēm, kā arī piemērotu un drošu personīgo mantu glabāšanas vietu, kas bērnam ir pieejama.” (Pamatnostādnes, 89. p.)	Esošais VSAC “Kalkūni” bērnu guļamtelpu iekārtojums nav atbilstošs ģimenes videi, turklāt bērnu skaits istabās ir liels – līdz 6 bērniem (sk. 2. pielikumu). Līdz ar to bērniem ir ierobežots privātums un nav drošas personīgo mantu glabāšanas vietas.
10.	“Valstīm, aģentūrām un iestādēm, skolām un citiem vietējās sabiedrības dienestiem jāveic atbilstīgi pasākumi, lai nodrošinātu, ka alternatīvajā aprūpē esošie bērni netiktu stigmatizēti nedz aprūpes laikā, nedz vēlāk. Tas paredz arī veikt pasākumus, lai pēc iespējas samazinātu iespēju identificēt to, ka attiecīgais bērns atrodas alternatīvajā aprūpē.” (Pamatnostādnes, 95. p.)	VSAC “Kalkūni” ēku komplekss ir masīvs, atrodas lielā, norobežotā teritorijā un uz ēkām ir norādes par VSAC „Kalkūni” atrašanos tajās, kā rezultātā bērni tiek identificēti ar šo iestādi un tas rada pamatu bērnu stigmatizēšanai.
11.	“Aprūpes nodrošināšanas finansējuma veids nedrīkst veicināt bērna nevajadzīgu ievietošanu vai ilgstošu palikšanu aģentūras vai iestādes nodrošinātajā aprūpē.” (Pamatnostādnes, 108. p.)	Bērniem līdz 3 gadu vecumam prioritāri nodrošināma ievietošana ģimenes vidē un bērna izcelsmes pašvaldības bāriņtiesas pienākums ir apzināt paplašināto aizbildņu loku vai meklēt audžuģimeni, kas ir laika un finanšu resursu ietilpīga rīcība. Ievietojot VSAC “Kalkūni” bērnus līdz 2 gadu vecumam, visus ar bērnu saistītos uzturēšanās izdevumus un rehabilitācijas izmaksas institūcijā līdz 6 mēnešiem finansē no valsts budžeta, kas būtu viens no iemesliem, kāpēc pašvaldību bāriņtiesu darbs nodrošināt bērnam atbilstošu aprūpi ģimenes vidē nav efektīvs – finansēšanas veids nemotivē pašvaldības iespējami ātrāk piemeklēt bērniem iespējas dzīvot ģimenes vidē.
12.	“Aprūpes iestādēm jābūt mazām un organizētām atbilstīgi bērna tiesībām un vajadzībām, un to videi jābūt pēc iespējas tuvai ģimenes vai nelielas grupas videi. Iestāžu vispārīgajam mērķim jābūt pagaidu aprūpei un aktīvai dalībai bērna atkalapvienošanā ar ģimeni vai, ja tas nav iespējams, stabilas aprūpes nodrošināšanai alternatīvā ģimenes vidē, tostarp gādājot par	VSAC “Kalkūni” telpas ir būvētas sociālās aprūpes centra vajadzībām un tās nerada sajūtu par mājīgu vidi, turklāt iestādē pakalpojumi tiek sniegti kopā gan bērniem, gan pilngadīgām personām ar GRT. VSAC „Kalkūni” telpas ir lielas un bērni istabās ir izvietoti pa 6. Institūcijas infrastruktūras platība ļauj veikt pārkārtojumus un istabās bērniem nodrošināt

Nr.p.k.	NORMATĪVĀ AKTA PUNKTS	ATBILSTĪBA
1	2	3
	adopciju un attiecīgā gadījumā kafala pēc islāma likumiem.” (Pamatnostādnes, 123. p.)	privātumu, tomēr tas netiek veikts.
13.	“Valstīm jānodrošina, lai aprūpes iestādēs būtu pietiekams skaits aprūpētāju , kas bērnam varētu pievērst individuālu uzmanību un attiecīgos gadījumos dotu viņam iespēju saistīties ar konkrētu aprūpētāju. Aprūpētāji arī jānodarbina aprūpes vietā tā, lai tie īstenotu savus mērķus un uzdevumus efektīvi un nodrošinātu bērna aizsardzību.” (Pamatnostādnes, 126. p.)	Pamatnostādnes nesniedz precizējumu aprūpētāju skaita rādītājam, taču reorganizācijas plāna izstrādes eksperti norāda, ka uz vienu aprūpes iestādē esošu bērnu ar FT jābūt ne mazāk kā 3 aprūpētājiem. VSAC “Kalkūni” nodrošinātais aprūpes personāla skaits uz 1 bērnu ir 1,32. Saskaņā ar VSAC „Kalkūni” darbinieku sniegto informāciju institūcijā uz 6 bērniem ikdienā tiek plānots viens darbinieks, kas neatbilst bērna attīstības un funkcionēšanas līmeņa vajadzībām.
14.	“Biežas pārmaiņas aprūpes vidē kaitē bērna attīstībai un spējai veidot attiecības ar apkārtējiem, un no tām jāizvairās. Īstermiņa risinājumi jāpieņem ar mērķi radīt apstākļus piemērota pastāvīga risinājuma rašanai. Pastāvīgs risinājums bērnam jārod bez liekas kavēšanās, atkalapvienojot viņu ar pamatģimeni vai paplašināto ģimeni vai, ja tas nav iespējams, ievietojot to citā stabilā ģimenes vidē vai, ja tiek piemēroti 21. punkta nosacījumi, stabilā un atbilstīgā aprūpes iestādē. ” (Pamatnostādnes, 60. p.)	Analizējot bērnu ievietošanas iemeslus VSAC „Kalkūni”, nākas secināt, ka bērni pirms ievietošanas VSAC „Kalkūni” pabijuši citās iestādēs, aizbildnībā, audžuģimenē, kas norāda uz bērnu pārvietošanu un aprūpes personāla maiņu, kas savukārt ietekmē bērna attīstību un drošu vidi. Pārvietošana nenodrošina patstāvīgu aprūpi ģimenei pietuvinātā vidē, kā arī atkalapvienošanu ar bērna bioloģisko ģimeni.

Avots: Autoru izstrādāts

3.2. Ēku turpmākā izmantošana

VSAC “Kalkūni” dzīvojamās ēkas nav piemērotas un pielāgojamas ĢVPP, jo: a) tās ir būvēta bērnu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojuma institūcijā vajadzībām un plānojums nav piemērots mazu aprūpes grupu izveidošanai, b) arī izveidojot ēkā trīs atsevišķas ieejas/dzīvokļus, ēka netiks pilnībā apdzīvota lielās platības dēļ, turklāt ēku kompleksā ir vēl arī citas ēkas ar lielu platību. Tā kā ĢVPP veidošana bērniem un/vai jauniešiem esošajās ēkās nav atbalstāma, pēc reorganizācijas VSAC “Kalkūni” telpās varētu tikt nodrošināti citi sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi. Turpmāk raksturotas VSAC “Kalkūni” apspriestās un reorganizācijas plāna izstrādātāju rekomendētās alternatīvas VSAC „Kalkūni” infrastruktūras izmantošanai pēc reorganizācijas, ņemot vērā, ka **ēkās nedrīkst plānot ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus.**

1. Alternatīva. Izveidot sociālās un medicīniskās rehabilitācijas centru. Saskaņā ar VDEĀVK pārskatu par personu skaitu ar aktīviem lēmumiem par invaliditāti uz 01.01.2017. LPR kopā ir 29 345 pilngadīgas personas un 1 322 bērni ar FT. Lai veicinātu personu ar FT dzīvi sabiedrībā, nepieciešams plašs SBSP klāsts, kas šobrīd LPR personu dzīvesvietās ir nepietiekams.

Rehabilitācijas centrā klienti saņemtu sociālo un medicīnisko rehabilitāciju dienas laikā, pārējo diennakts laiku sociālos pakalpojumus pēc nepieciešamības saņemot dzīvesvietā. Dažādos VSAC „Kalkūni” dzīvojamajos korpusos varētu tikt sniegti dažāda veida pakalpojumi.

Tā kā šāda ēkas turpmākā izmantošana pārsniedz valsts iestādei likumā deleģēto funkciju ietvaru, alternatīvas īstenošanu būtu nepieciešams pārņemt:

a) Daugavpils novada pašvaldībai un/vai Daugavpils pilsētas pašvaldībai⁵⁹

vai

b) Valsts SIA „Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca”, kas ir izteikusi vēlmi pašreizējā VSAC „Kalkūni” infrastruktūrā izveidot psihoneiroloģiskās slimnīcas struktūrvienību.

Ēkās tad varētu plānot šādus pakalpojumus:

Administratīvā ēka: Saglabāt VSAC „Kalkūni” telpās esošo Medumu internātpamatskolas filiāli. Administratīvā ēka pēc plānojuma ir piemērota pirmsskolas izglītības iestādes izveidošanai bērniem ar FT.

Gulamkorpusi: Izvietot rehabilitācijas centra sociālās rehabilitācijas daļu. Pašlaik VSAC „Kalkūni” tehniskā un profesionālā bāze ir pietiekami augstā līmenī, lai spētu pilnvērtīgi sniegt dažādus sociālās rehabilitācijas pakalpojumus:

Izveidot **“atelpas brīža”** pakalpojumu bērniem ar FT. Pakalpojumā bērnam līdz 30 diennaktīm gadā tiek nodrošināta uzraudzība, ēdināšana, saturīga laika pavadīšana, tiek attīstītas pašaprūpes iemaņas un nodrošināta sociālā rehabilitācija. Saskaņā ir individuālo vajadzību izvērtējumu “atelpas brīža” pakalpojums būtu nepieciešams 163 izvērtētajiem Latgales reģiona bērniem ar FT. Iespējams nākotnē pieprasījums pēc pakalpojuma augs līdz ar vecāku informētību par pakalpojuma pieejamību.

Izveidot **dienas aprūpes centru bērniem ar FT** mazās grupās. Saskaņā ir individuālo vajadzību izvērtējumu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā būtu nepieciešami 59 bērniem, savukārt papildus radošās darbnīcas rekomendētas 151 izvērtētajam bērnam ar FT Latgales reģionā. Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā dienas aprūpes centrs tiek definēts kā institūcija, kas dienas laikā nodrošina sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, sociālo prasmju attīstību, izglītošanu un brīvā laika pavadīšanas iespējas bērniem ar FT, bērniem no trūcīgām ģimenēm un ģimenēm, kurās ir bērna attīstībai nelabvēlīgi apstākļi.

Izveidojot sociālās rehabilitācijas daļu VSAC „Kalkūni” infrastruktūrā, būtu rekomendējams rehabilitācijai izmantot jau izveidoto VSAC „Kalkūni” infrastruktūru - **„Sensoro istabu” un „Sajūtu dārzu”**, kas paredzēti personu sensoro maņu attīstīšanai. **„Sensorā istaba”** sadalīta piecās aktivitāšu un relaksācijas zonās: baltā istaba „Mākonītis”, kustību un rotaļu istaba „Sienāzītis”, taktilās stimulācijas istaba „Ūdenszāle”, mūzikas istaba „Skaņu vanna” un zaļā istaba „Ēdenes dārzs”.⁶⁰ **„Sajūtu dārzs”** ir veidots tā, lai tā apmeklētāji spētu attīstīt savas maņas visa gada garumā. Šī dārza uzdevums ir sociālās rehabilitācijas procesā stimulēt un attīstīt personu visu maņu uztveri, kas ir nozīmīgs faktors cilvēka attīstībā. „Sajūtu dārzā” izveidotas dobes un stādaugu kastes ar dažādiem augiem, sajūtu taka no dažādiem seguma materiāliem un citi dažādu sajūtu veicinoši objekti.

Saimniecības korpusi: Izveidot **specializētās darbnīcas** pilngadīgam personām ar GRT. Saskaņā ar pilngadīgo personu ar GRT individuālo vajadzību izvērtējumiem specializētās darbnīcas būtu nepieciešamas 25 personām Daugavpils novadā. Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā specializētās darbnīcas tiek definētas kā sociālās rehabilitācijas pakalpojums, kas nodrošina prasmes veicinošas aktivitātes un speciālistu atbalstu personām ar funkcionāliem traucējumiem.⁶¹ Kā viens no specializēto darbnīcu darbības virzieniem varētu būt ēdiena gatavošana, jo šobrīd saimniecības korpusā tam ir piemērots virtuves bloks.

Izolators: Izvietot rehabilitācijas centra medicīniskās rehabilitācijas daļu. Šajā korpusā varētu organizēt dažādas fizikālās terapijas, kas tur tiek īstenotas arī pašlaik. VSAC „Kalkūni” jau šobrīd nepieciešamības gadījumā nodrošina klientiem veselības aprūpes speciālistu konsultācijas un pakalpojumus: ģimenes ārsts, ārsts psihiatrs, pediatrs, ārsta palīgs, medicīnas māsas, fizioterapeiti, fizikālās terapijas māsas un citi.

VSAC “Kalkūni” darbinieki informē, ka tuvākajā apkārtnē un visā Latgales reģionā trūkst šāda centra, kurā vienuviet personām ar FT būtu iespēja saņemt sociālo un medicīnisko rehabilitāciju. Šajā alternatīvā nepieciešamo ieguldījumu apjoms būtu samērīgs ar plānotajiem ieguvumiem, jo ikgadēji šādā rehabilitācijas centrā tiktu apkalpoti pietiekami daudz klientu, lai segtu infrastruktūras uzturēšanas un pakalpojuma sniegšanas izmaksas.

⁵⁹ 2016.gada 28. septembrī Labklājības ministrs kopā ar Daugavpils novada, Daugavpils pilsētas un Latgales Plānošanas reģiona vadību parakstīja Nodomu protokolu par VSAC “Latgale” filiāles “Kalkūni” attīstības plāna izstrādi.

⁶⁰ <http://www.vsaclatgale.gov.lv/par-mums/padotibas-iestades/53-kalkuni>

⁶¹ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums, 1. pants. <https://likumi.lv/doc.php?id=68488>

2. Alternatīva. Pārdot īpašumu. VSAC "Kalkūni" ēku kompleksa dzīvojamo telpu platība kopā ir aptuveni 9 477m², tāpēc pastāv risks, ka būs apgrūtināti saplānot SBSP sniegšanu ēkās tā, lai tas būtu ekonomiski lietderīgi un infrastruktūra tiktu papildīta. Turklāt, VSAC „Kalkūni” teritorijā atrodas arī pils ēka renovācijas stāvoklī 1 536 m² platībā, kurai būtu nepieciešami lieli ieguldījumi infrastruktūras atjaunošanā vai demontāža.

Reorganizācijas plāna izstrādātāji rekomendē īstenot 2. alternatīvu un VSAC "Kalkūni" ēku kompleksu pārdot. Izvēloties 2. alternatīvu, ēku kompleksa īpašniekam LM ekonomiskie ieguvumi būs lielāki kā ieguldījumi.

Tomēr gadījumā, ja LR LM, Daugavpils novada un/vai Daugavpils pilsētas pašvaldība izvēlas turpināt organizēt pakalpojumus VSAC "Kalkūni" ēkā, tad reorganizācijas plāna izstrādātāji rekomendē VSAC „Kalkūni” ēku kompleksā īstenot 1. alternatīvu, izveidojot sociālās un medicīniskās rehabilitācijas centru. Šajā alternatīvā būs nepieciešami ieguldījumi infrastruktūras atjaunošanā, tomēr pakalpojumu sniegšanas laikā paredzami sociālie un ekonomiskie ieguvumi, jo šādi pakalpojumi reģionā būtu pieprasīti un būtu personu ar FT vajadzībām atbilstošs pakalpojumu piedāvājums.

3.3. Risinājumi infrastruktūras pielāgojumiem

Saskaņā ar 3.2. nodaļā raksturotajām alternatīvām VSAC "Kalkūni" dzīvojamo ēku turpmākai izmantošanai nepieciešami infrastruktūras pielāgojumi. Nepieciešamie infrastruktūras pielāgojumi dažādās alternatīvās un indikatīvie ekspertu identificētie nepieciešamie ieguldījumi raksturoti katrai ēkai atsevišķi.

Trīs dzīvojamo ēku pielāgošanai un vienas ēkas demontāžai nepieciešami infrastruktūras pielāgojumi, kas kopsummā indikatīvi veido **258 011 EUR** administratīvajai ēkai, **61 440 EUR** pils demontāžai, **267 145 EUR** guļamkorpusu atjaunošanai un pielāgošanai, **612 070 EUR** saimnieciskās ēkas atjaunošanai. Kopumā ēku kompleksa atjaunošanai nepieciešami ieguldījumi indikatīvi **1 198 666 EUR** apmērā. Rekomendētos infrastruktūras pielāgojumus un indikatīvi nepieciešamos ieguldījumus abu alternatīvu īstenošanas gadījumā skatīt 11.-13. tabulā.

1. Administratīvā ēka

11. tabula: Indikatīvās izmaksas VSAC "Kalkūni" administratīvās ēkas atjaunošanai

ALTERNATĪVA	NEPIECIEŠAMIE INFRASTRUKTŪRAS PIELĀGOJUMI	NEPIECIEŠAMIE IEGULDĪJUMI, EUR
1	2	3
1. ALTERNATĪVA	Fasādes apdare: Fasādes siltinājums, armēts un krāsots dekoratīvais apmetums, cokola apdare	47 676
	Logu un ārdurvju nomainīšana: PVC logi, iekšējās un ārējās palodzes, metāla vai koka ārdurvis	58 894
	Grīdu konstrukciju atjaunošana: siltinājuma, armējuma, izlīdzinošās kārtas, izolācijas ieklāšana, lāgu montāža, OSB vai saplāksņa montāža	30849
	Sienu un griestu atjaunošana: vieglo konstrukciju ģipškartona griesti un sienu ar metāla karkasu izveide, siltuma un skaņas izolācija, ģipškartona izmaksas	36458
	Sienu un griestu sagatavošana un apdare: špaktelēšana un slīpēšana, gruntēšana, tapešu līmēšana, krāsošana, hidroizolācijas ierīkošana, flīzēšana	33654
	Grīdas seguma ieklāšana: Lamināts, linolejs, hidroizolācija, flīzes, grīdlīstes	36458
	Iekštelpu durvju nomainīšana: MDF vai koka durvis, aplodas, furnitūra	14022
2. ALTERNATĪVA	Alternatīvas īstenošanai nav nepieciešami infrastruktūras pielāgojumi.	0

2. Pils ēka. Ēka ir vispārēji neapmierinošā stāvoklī, to nepieciešams rekonstruēt vai demontēt. Demontāža indikatīvi izmaksātu 61 440 EUR.

3. Guļamkorpusi

12. tabula: Indikatīvās izmaksas VSAC "Kalkūni" guļamkorpusu atjaunošanai

ALTERNATĪVA	NEPIECIEŠAMIE INFRASTRUKTŪRAS PIELĀGOJUMI	NEPIECIEŠAMIE IEGULDĪJUMI, EUR
1	2	3
1. ALTERNATĪVA	Logu un ārdurvju nomaiņa: PVC logi, iekšējās un ārējās palodzes, metāla vai koka ārdurvis	74801
	Grīdu konstrukciju atjaunošana: siltinājuma, armējuma, izlīdzinošās kārtas, izolācijas ieklāšana, lāgu montāža, OSB vai saplākšņa montāža	39181
	Sienu un griestu atjaunošana: vieglo konstrukciju ģipškartona griesti un sienu ar metāla karkasu izveide, siltuma un skaņas izolācija, ģipškartona izmaksas	46305
	Sienu un griestu sagatavošana un apdare: špaktelēšana un slīpēšana, gruntēšana, tapešu līmēšana, krāsošana, hidroizolācijas ierīkošana, flīzēšana	42 743
	Grīdas seguma ieklāšana: Lamināts, linolejs, hidroizolācija, flīzes, grīdlīstes	46 305
	Iekštelpu durvju nomaiņa: MDF vai koka durvis, aplodas, furnitūra	17 810
2. ALTERNATĪVA	Alternatīvas īstenošanai nav nepieciešami infrastruktūras pielāgojumi.	0

Avots: Ekspertu aprēķini

4. Saimniecības ēka

13. tabula: Indikatīvās izmaksas VSAC "Kalkūni" saimniecības ēkas atjaunošanai

ALTERNATĪVA	NEPIECIEŠAMIE INFRASTRUKTŪRAS PIELĀGOJUMI	NEPIECIEŠAMIE IEGULDĪJUMI, EUR
1	2	3
1. ALTERNATĪVA	Fasādes apdare: Fasādes siltinājums, armēts un krāsots dekoratīvais apmetums, cokola apdare	92 903
	Logu un ārdurvju nomaiņa: PVC logi, iekšējās un ārējās palodzes, metāla vai koka ārdurvis	114 763
	Grīdu konstrukciju atjaunošana: siltinājuma, armējuma, izlīdzinošās kārtas, izolācijas ieklāšana, lāgu montāža, OSB vai saplākšņa montāža	60 114
	Sienu un griestu atjaunošana: vieglo konstrukciju ģipškartona griesti un sienu ar metāla karkasu izveide, siltuma un skaņas izolācija, ģipškartona izmaksas	71 044
	Sienu un griestu sagatavošana un apdare: špaktelēšana un slīpēšana, gruntēšana, tapešu līmēšana, krāsošana, hidroizolācijas ierīkošana, flīzēšana	65 579
	Grīdas seguma ieklāšana: Lamināts, linolejs, hidroizolācija, flīzes, grīdlīstes	71 044
	Iekštelpu durvju nomaiņa: MDF vai koka durvis, aplodas, furnitūra	27 325

ALTERNATĪVA	NEPIECIEŠAMIE INFRASTRUKTŪRAS PIELĀGOJUMI	NEPIECIEŠAMIE IEGULDĪJUMI, EUR
1	2	3
	Apkures sistēmas atjaunošana: apkures caurules, radiatori, veidgabali	49 184
	Ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas atjaunošana: Ūdensvada un kanalizācijas caurules, veidgabali, santehnikas ietaises	32 789
	Elektromontāža: Sadales, kabeļi, gaismekļi, rozetes, slēdži	27 325
2. ALTERNATĪVA	Alternatīvas īstenošanai nav nepieciešami infrastruktūras pielāgojumi.	0

Avots: Ekspertu aprēķini

5. Izolators. Šī ēka ir tehniski apmierinošā stāvoklī un nav nepieciešami ieguldījumi infrastruktūrā.

Papildus VSAC "Kalkūni" ēku kompleksā ietilpst arī pagrabs, šķūnis, garāža, 8 nojumes un katlu māja, kas visas ir apmierinošā tehniskā stāvoklī un būtiski ieguldījumi šo ēku infrastruktūras atjaunošanā/uzlabšanā nav nepieciešami.

3.4. Bērnu pārvietošanas plāns

Nodaļā analizētas iespējas bērnu pārvietošanai, lai uzlabotu situāciju bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem, kuri šobrīd dzīvo un saņem pakalpojumus VSAC "Kalkūni".

1. pārvietošanas iespēja: Saskaņā ar BTAL **primāri bērna aprūpe būtu nodrošināma bioloģiskajā ģimenē vai ģimenes vidē (audžuģimenē vai pie aizbildņa)**, tāpēc Atbilstoši Pamatnostādnēs, Standartos, ANO konvencijā un BTAL noteiktajam, VSAC "Kalkūni" bērniem primāri ir jānodrošina aprūpe bioloģiskajā ģimenē. Lai tas būtu iespējams, bērnu izcelsmes pašvaldībām rekomendējams veikt atkārtotu ģimenes situācijas izvērtēšanu un piemērot risinājumu, kā ģimenei sniegt pietiekamu sociālo un nepieciešamības gadījumā arī finansiālo atbalstu un veicināt bērnu atgriešanos pie vecākiem. Iespējamais piemērojamais atbalsts ģimenēm ir piemēram, ģimenes asistents, atbalsta ģimene, atbalsts krīzes situācijās.

2. pārvietošanas iespēja: Ja bērnam nav tūlītējas iespējas atgriezties bioloģiskajā ģimenē, tad saskaņā ar BTAL 27. panta 3. punktu,⁶² šķirot bērnu no bioloģiskās ģimenes, bērnam primāri jānodrošina iespēja augt pie **aizbildņa** ierastajā sociālajā vidē kopā ar personām, ar kurām bērnam ir ciešs kontakts un piesaiste.

Aizbildņa piemeklēšanai bērnam nevajadzētu aprobežoties tikai ar vecvecāku un tuvāko radnieku apzināšanu: paplašinātā aizbildnība sevī ietver arī kaimiņus, skolotājus, draugu vecākus u.c. personas, kas ir bērnam tuvas un palīdz saglabāt saikni ar ierasto sociālo vidi un ģimeni.

Ja aizbildnība nav iespējama, tad nepieciešams bērnam piemeklēt bērna individuālajām vajadzībām atbilstošu **audžuģimeni** - visatbilstošāko ģimenes vides ekvivalentu bez vecāku gādības palikušam bērnam/iem. Lai nodrošinātu visu bērnu ievietošanu audžuģimenē, bērnu izcelsmes pašvaldībās ir nepieciešams veikt pasākumus jaunu audžuģimeņu piesaistīšanai, kā arī nodrošināt un īstenot atbalsta programmu⁶³ esošajām audžuģimenēm

⁶² Bērnu tiesību aizsardzības likums. <https://likumi.lv/doc.php?id=49096>

⁶³ Kopumā attīstīt atbalsta pasākumus aizbildņiem, audžuģimenēm, adoptētājiem un viesģimenēm, nodrošinot nepieciešamos pakalpojumus:

- atbalsta grupas pieaugušajiem un bērniem kopā ar pieaugušajiem;
- tikšanos organizēšana bērniem ar bioloģiskajiem vecākiem speciālistu klātbūtnē neitrālā vidē;
- konsultācija ar sociālo darbinieku, sociālo pedagogu, psihologu un psihoterapeitu (teraspēles, smilšu terapija, geštalterapija, u.c.);
- speciālistu komandas atbalsta sniegšana dzīvesvietā;
- regulāri apmācību semināri 2X gadā, kuru laikā tiek pieskatīti bērni;
- konsultēšana krīzes situācijās dzīvesvietā.

(piemēram, nodrošinot pašvaldības finansētu sociālo rehabilitāciju bērniem, – psihoterapiju, kanisterapiju, smilšu spēļu terapiju – kas saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumiem viņiem ir nepieciešama (skatīt 1. pielikumu)).

Juridiski brīvajiem bērniem kā pārvietošanas iespēja ir arī **adopcija**, kas pilnībā nodrošina bērna iekļaušanu ģimenē. Lai veicinātu adopciju, rekomendējams sniegt psihosociālu atbalstu potenciālajiem adoptētājiem pirmsadopcijas periodā.

Saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu alternatīvā aprūpe audžuģimenē ir rekomendējama diviem bērniem, specializētā audžuģimenē – pieciem bērniem, terapeitiskā audžuģimenē – trīs bērniem, audžuģimene zīdaiņiem – 8 bērniem, audžuģimene vienas ģimenes bērniem – 10 bērniem, SOS ģimenē ciematā vai SOS ģimenē, kas integrēta kopienā⁶⁴ – 16 bērniem.

3. pārvietošanas iespēja: Saskaņā ar BTAL 27. panta 3¹ punktu aprūpe **ĢVPP vai “jauniešu mājā”** ir nodrošināma tikai gadījumā, ja bērnam nav iespējams tikt aprūpētā biologiskajā ģimenē, pie aizbildņa, audžuģimenē, ja aprūpe ģimenes vidē nav piemērota konkrētam bērnam.⁶⁵ Pārvietojot bērnus uz ĢVPP vai “jauniešu māju”, nepieciešams iesaistīt bērnus telpu iekārtošanā un sadzīves aktivitāšu plānošanā, nepieciešams noskaidrot, ar ko bērni vēlas dzīvot kopā, kurš no aprūpē esošajiem darbiniekiem ir bērna piesaistes persona u.c., lai vide un ikdiena bērnam būtu pēc iespējas patīkamāka un mazāk traumējoša. 33 bērniem individuālo vajadzību izvērtējumos rekomendēta aprūpe ĢVPP vai “jauniešu mājā”.

14. tabulā uzskaitītas iespējas VSAC „Kalkūni” bērnu pārvietošanai saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu un, tā kā bērnu skaits kopš izvērtēšanas ir mainījies, norādīts priekšlikums arī šobrīd esošo bērnu pārvietošanai un turpmākai aprūpei.

14. tabula: VSAC “Kalkūni” bērnu pārvietošanas plāns

BĒRNU PĀRVIETOŠANAS IESPĒJA	BĒRNU SKAITS		PAŠVALDĪBA
	PĒC INDIVIDUĀLO VAJADZĪBU IZVĒRTĒJUMA	VSAC ŠOBRĪD ESOŠIE BĒRNI	
1	2	3	4
Aprūpe ģimenes vidē: aizbildnība/audžuģimene	44	Bērni līdz 3 gadu vecumam: 11	Pilsētas: Daugavpils (4), Rēzekne (2) Novadi: Daugavpils (1), Krustpils (1), Ludzas (1), Rēzeknes (2)
ĢVPP („3x8”)	27	19 ⁶⁶	Pilsētas: Daugavpils (3), Valmiera (1) Novadi: Ludzas (2), Krāslava (2), Balvu (1), Rēzeknes (2), Neretas (1), Līvānu (2), Jēkabpils (1), Kārsavas (1), Gulbenes (1), Preiļu (1), Ilūkstes (1)
„Jauniešu māja” (t.sk. grupu dzīvoklis bērniem ar FT)	6	13	Pilsētas: Jēkabpils (1), Jelgava (1), Rīga (1), Daugavpils (4), Rīga (1) Novadi: Krāslavas (2), Gulbenes (1), Vārkavas (1), Riebiņu (1)

Avots: Autoru izstrādāts

⁶⁴ Šāds aprūpes pakalpojums piedāvāts bērnu atbalsta plānos, kas izstrādāti pēc bērnu individuālo vajadzību izvērtēšanas

⁶⁵ Bērnu tiesību aizsardzības likums. <https://likumi.lv/doc.php?id=49096>

⁶⁶ Bērni, kas šobrīd ir vecumā 4-14 gadi un pieņemot, ka bērniem līdz 3 gadu vecumam jānodrošina aprūpe ģimenes vidē

3.5. Personāla resursu turpmākas izmantošanas plāns

Aptaujā ar VSAC „Kalkūni” darbiniekiem noskaidrots, ka lielākā daļa darbinieku ir ieinteresēti turpināt darbu ar bērniem. No 69 aptaujātajiem darbiniekiem 65 darbinieki vēlas turpināt darbu ar bērniem, 2 nezina, vai vēlētos turpināt darbu ar bez vecāku gādības palikušiem bērniem, savukārt 2 atbildējuši, ka institūcijas reorganizācijas gadījumā nevēlētos turpināt darbu ar bez vecāku gādības palikušiem bērniem.

1. alternatīvas īstenošanas gadījumā darbiniekiem būs iespēja pārkvalificēties SBSP sniegšanai. Tiem darbiniekiem, kuri nevēlas turpināt darbu sociālā jomā, ir pieejami Nodarbinātības valsts aģentūras piedāvātie pakalpojumi.

Kā alternatīva VSAC “Kalkūni” darbinieku turpmākai nodarbinātībai ir pārkvalifikācija ģimenes asistenta pakalpojuma sniegšanai. Saskaņā ar bērnu ar FT individuālo vajadzību izvērtējumu ģimenes asistenta pakalpojums būtu nepieciešams 148 izvērtēto bērnu ar FT ģimenēm Daugavpils novadā. Ģimenes asistentu pakalpojuma attīstība ir nozīmīga, atbalstot bioloģiskās ģimenes, kurās aug bērni ar FT un kurās ir risks pārtraukt bērnu aprūpes tiesības, kā arī atbalstot audžuģimenes un aizbildņus.

15. tabula: VSAC “Kalkūni” bērnu aprūpē un rehabilitācijā iesaistītā personāla resursu turpmākas izmantošanas plāns

PERSONĀLA GRUPA	AMATS	DARBINIEKU SKAITS	NODARBINĀTĪBAS IESPĒJAS
1	2	3	
Bērnu aprūpes personāls	Bērnu aprūpētājs	25	- Ģimenes asistents - ĢVPP/”jauniešu māja” Daugavpils novadā vai pilsētā - SBSP VSAC “Kalkūni” ēkā
	Psihologs	1	
	Sociālais aprūpētājs	9	
	Sociālais darbinieks	2	
	Sociālais rehabilitētājs	1	
	Speciālais pedagogs	2	
	Ārsta palīgs	1	- SBSP VSAC “Kalkūni” ēkā - Veselības aprūpes iestāde
	Fizioterapeits	3	
	Fizikālās terapijas māsa	1	
	Masieris	1	
	Medicīnas māsa	6	
	Interesu pulciņa audzinātājs	2	- SBSP VSAC “Kalkūni” ēkā - Medumu internātpamatskola - Ģimenes asistents
	Kultūras pasākumu organizētājs	1	
	Logopēds	1	
	Mūzikas terapeits	1	
		KOPĀ: 57	

Avots: Autoru izstrādāts

Darbinieki aptaujā norādīja, ka labprāt saņemtu vēl papildus apmācības un pilnveidotu savas kompetences. Darbiniekiem nepieciešamo apmācību sarakstu skatīt 16. tabulā. Papildus VSAC darbiniekiem rekomendējamās apmācību tēmas skatīt 4. pielikumā.

16. tabula: VSAC “Kalkūni” darbiniekiem nepieciešamās apmācību tēmas

Nr.p.k.	APMĀCĪBU TĒMA	DARBINIEKU SKAITS
1	2	3
1.	Bērni ar garīgās veselības un garīgas attīstības traucējumiem	45

Nr.p.k.	APMĀCĪBU TĒMA	DARBINIEKU SKAITS
1	2	3
2.	Darbs ar bērniem, kuriem ir funkcionāli traucējumi	42
3.	Konfliktsituāciju risināšana	28
4.	Bērnu emocionālā audzināšana	23
5.	Rīcība ekstrēmās situācijās (lēkmes - epilepsijas, astmas u.c.)	23
6.	Jauniešu sagatavošana patstāvīgai dzīvei	23
7.	Darbs ar atkarīgiem bērniem un jauniešiem	20
8.	Bērnu ķermeņa valoda	19
9.	Dažādas terapijas (mūzikas, mākslas, smilšu, u.c.)	17
10.	Stresa vadība	15
11.	Brīvā laika pavadīšanas veidi	14
12.	Ģimenes un jaunieša budžeta plānošana	14
13.	Darbs ar grūti audzināmiem jauniešiem, sodītiem jauniešiem,	14
14.	Montessori pedagoģija	13
15.	Darbs ar bērniem un jauniešiem ar destruktīvu uzvedību	13
16.	Bērnu un jauniešu disciplinēšana	9
17.	Individuālās supervīzijas	9
18.	Emocionāla vardarbība	9
19.	Fiziska vardarbība	8
20.	Bērnu tiesību aizsardzības likums	7
21.	Seksuāla vardarbība	6
22.	Sociālā pedagoģija	5
23.	Speciālā pedagoģija	5
24.	Sekstings	5
25.	Neinteresē apmācības	1

Avots: Darbinieku aptauja

3.6. Veicamās darbības, atbildīgie un laika grafiks

Šajā nodaļā apkopota informācija par VSAC "Kalkūni" reorganizācijas ietvaros veicamajām galvenajām darbībām, to izpildes termiņu un atbildīgajiem, īstenojot 1. ēkas turpmākās izmantošanas alternatīvu. Īstenojot 2. alternatīvu, no tabulā norādītajiem nepieciešams veikt 1.-6. un 13.-15. punktu.

17. tabula: VSAC "Kalkūni" reorganizācijas nozīmīgākās aktivitātes

Nr.p.k.	RĪCĪBAS VIRZIENI UN AKTIVITĀTES	ATBILDĪGIE	2017				2018				2019				2020			
			Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	I cet.	II cet.	III cet.	IV cet.	I cet.	II cet.	III cet.	IV cet.	I cet.	II cet.	III cet.	IV cet.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1.	Informēt bērnu izcelsmes pašvaldības par nepieciešamību nodrošināt bērnam SBSP bērna dzīvesvietā	▪ VSAC "Kalkūni" vadītājs																
2.	Izstrādāt plānu atbalsta nodrošināšanai VSAC "Kalkūni" esošo bērnu bioloģiskajiem vecākiem, lai veicinātu bez vecāku gādības palikušo bērnu atgriešanu ģimenē	▪ Bērnu izcelsmes pašvaldības BT (bāriņtiesa)/ SD (sociālais dienests)																
3.	Atkārtoti izvērtēt iespējas bērnu atgriezt bioloģiskajā ģimenē un apzināt potenciālo aizbildņu loku	▪ Bērnu izcelsmes pašvaldības BT																
4.	Izstrādāt pasākumu kopumu un organizēt pasākumus aizbildņu, audžuģimeņu un adoptētāju skaita palielināšanai	▪ Bērnu izcelsmes pašvaldības																
5.	Izstrādāt un īstenot atbalsta programmu aizbildņiem un audžuģimenēm	▪ Bērnu izcelsmes pašvaldības BT/SD																
6.	Kad bērni ir ievietoti aizbildnībā vai audžuģimenē, nodrošināt sociālo rehabilitāciju	▪ Bērnu izcelsmes pašvaldības SD																
7.	Plānot pakalpojumus esošajā VSAC "Kalkūni" (pakalpojuma vadlīnijas,	▪ LR LM/ Daugavpils novada un																

Nr.p.k.	RĪCĪBAS VIRZIENI UN AKTIVITĀTES	ATBILDĪGIE	2017				2018				2019				2020			
			Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	I cet.	II cet.	III cet.	IV cet.	I cet.	II cet.	III cet.	IV cet.	I cet.	II cet.	III cet.	IV cet.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	izrietošās prasības telpai, prasības aprīkojumam, nepieciešamā aprūpes personāla definēšana)	Daugavpils pilsētas pašvaldības vai Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca																
8.	Identificēt nepieciešamo finansējumu pakalpojumu attīstīšanai – izstrādāt tāmi																	
9.	Izstrādāt, izsludināt iepirkumu, slēgt līgumu (inženiertehniskajai izpētei, tehniskajam projektam, būvprojektēšanai, būvdarbiem)																	
10.	Veikt būves atjaunošanu/būvdarbus																	
11.	Sagādāt nepieciešamo aprīkojumu SBSP VSAC "Kalkūni" telpās																	
12.	Organizēt personāla apmācības																	
13.	Izstrādāt vispārējās rīcības plānu bērna sagatavošanai pārejai uz ģimenes vidi vai ĢVPP	- VSAC "Kalkūni" - Bērna izcelsmes pašvaldība																
14.	Noskaidrot bērna intereses un vēlmes, veidojot grupas ĢVPP (noskaidrot, ar kuriem bērniem katrs bērns vēlas dzīvot kopā, kurš no aprūpē esošajiem darbiniekiem ir bērna piesaistes persona u.c.)	- VSAC "Kalkūni" - Bērna izcelsmes pašvaldība																
15.	Sagatavot bērnus pārmaiņām - aprūpes modeļa maiņai	VSAC "Kalkūni"																

Avots: Autoru priekšlikums

3.7. Reorganizācijas veikšanai nepieciešamais finansējums un tā avoti

Nodaļā sniegts reorganizācijas veikšanai nepieciešamais finansējums un tā avoti, domājot gan par aizbildņu, audžuģimeņu, adoptētāju aktivitātes un bērnu labklājības veicināšanu, gan iespējām personāla kvalifikācijas paaugstināšanai un sociālo pakalpojumu infrastruktūras attīstībai.

No Projekta līdzekļiem pašvaldībām ir pieejams informatīvs atbalsts aizbildņu, audžuģimeņu un adoptētāju skaita palielināšanai, savukārt no ERAF līdzekļiem – finansējums SBSP infrastruktūras izveidei. Pakalpojumu attīstīšanai nepieciešamā finansējuma apjoms un avotus skatīt 18. tabulā.

18. tabula: Reorganizācijas plāna īstenošanai nepieciešamais finansējums un tā avoti.

Nr.p.k.	REORGANIZĀCIJAS RISINĀJUMS	NEPIECIEŠAMĀ FINANSĒJUMA APJOMS (EUR)	FINANSĒJUMA AVOTI
1	2	3	4
1.	Pasākumi aizbildņu, audžuģimeņu, adoptētāju skaita palielināšanai Lai palielinātu audžuģimeņu, aizbildņu adoptētāju skaitu, nepieciešams organizēt motivējošus, konsultējošus un izglītojošus pasākumus	Atbilstoši veicamajiem pasākumiem/ detalizētam pasākumu plānam	- Projekta līdzekļi - Pašvaldību budžets
2.	Darbinieku prasmju pilnveide Apmācības darbiniekiem, kas turpinās darbu ĢVPP/ "jauniešu mājā". Pieņemts, ka šādas apmācības ilgst vidēji 3 dienas un izmaksā 40 EUR dienā.	120 EUR/ darbiniekam	- Projekta līdzekļi - SBSP sniegšanai - Pašvaldību budžets - Privātie līdzekļi
3.	Darbinieku pārkvalificēšana Apmācības darbiniekiem, kas turpinās darbu ĢVPP/ "jauniešu mājā" un kuriem nepieciešama pārkvalifikācija. Pieņemts, ka 2. profesionālās kvalifikācijas līmeņa apmācības "Sociālā aprūpe" izmaksā vidēji 400 EUR/480h.	400 EUR/ darbiniekam	- Projekta līdzekļi - SBSP sniegšanai - Pašvaldību budžets
4.	Atbalsts bērniem Atbalsts bērniem, kas tiek aprūpēti aizbildnībā, audžuģimenē, sociālās rehabilitācijas nodrošināšanai. Pieņemts, ka dažādi sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (piemēram, psihologa konsultācijas, psihoterapija, kanisterapija, reitterapija, Montessori nodarbības) izmaksā vidēji 25 EUR/nodarbība un bērnam ir nepieciešamas vismaz 4 nodarbības mēnesī.	1 200 EUR/ gadā bērnam	Pašvaldību budžets
5.	SBSP izveide VSAC "Kalkūni" telpās Finansējums SBSP infrastruktūras pielāgošanai/atjaunošanai.	1 198 666 EUR	- Projekta līdzekļi - Pašvaldību budžets

Avots: Autoru priekšlikums

4. PIELIKUMI

1. PIELIKUMS:VSAC "Kalkūni" bērniem nepieciešamie pakalpojumi saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu

PAKALPOJUMU VEIDS	PAKALPOJUMS	BĒRNU SKAITS
1	2	3
APRŪPE ĢIMENES VIDĒ	Audžuģimene	2
	Specializētā audžuģimene	5
	Terapeitiskā audžuģimene	3
	Audžuģimene zīdaiņiem	8
	Audžuģimene vienas ģimenes bērniem, bērniem ar radniecības saitēm	10
	SOS ģimene ciematā vai integrētā SOS ģimene kopienā	16
APRŪPE ĢVPP/"JAUNIEŠU MĀJĀ"	ĢVPP („3x8")	27
	Grupu māja (dzīvoklis) bērniem ar FT	6
SOCIĀLIE PAKALPOJUMI	Sociālā aprūpe	25
	Sociālā aprūpētāja pakalpojums	47
	Mobilās aprūpes pakalpojums	8
	Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	7
	Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	49
VESELĪBAS APRŪPE	Psihiatra konsultācijas	32
	Ģimenes ārsta konsultācija	49
	Citi medicīnas aprūpes pakalpojumi:	19
	Neirologs	25
	Ķirurgs	5
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA	Sociālā rehabilitācija	36
	Sociālā rehabilitācija pēc traumatisma programmas	40
	Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	36
	Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	27
	Logopēds	28
	Ergoterapeits	41
	Psihoterapeits	6

PAKALPOJUMU VEIDS	PAKALPOJUMS	BĒRNU SKAITS
1	2	3
	Psihologs	34
	Fizioterapeits	49
	Speciālais/attīstošais pedagogs	24
	Defektologs	5
	Cits	47
	Izglītojošās atbalsta grupas	9
	Nodarbības prasmju apmācībai	17
	Radošās darbnīcas	17
	Saskarsmes treniņgrupas BF	18
	Profesionālās ievirzes jauniešu māja (dzīvoklis)	4
	Mūzikas terapija	42
	Mākslas terapija	16
	Kustību/deju terapija	11
	Smilšu terapija	6
	Tera spēle	9
	Marte Meo	17
	Reitterapija	16
	Kanisterapija	16
	Delfinu terapija	26
	Cits	49
ALTERNATĪVĀ UN AUGMENTATĪVĀ KOMUNIKĀCIJA	Alternatīvā un augmentatīvā komunikācija:	18
	TEACHH pieeja (daudz uzmanības tiek pievērsts vides pielāgošanai, vizuāls atbalsts, vizuāla informācija)	3
	PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodes	12
IZGLĪTĪBA	Bērna tikšanās ar bioloģisko vecāku organizēšana	4
	Pasākumi, kuri vērsti uz ģimeņu kompetenču attīstību bērnu aprūpē un/vai atgriešanai ģimenē	3
	Pasākumi, kuri vērsti uz bērnu saskarsmi ar ģimeni, kur viens no vecākiem ir ieslodzījuma vietā un/vai ar ierobežotu mobilitāti (psihoneiroloģiskās klīnikās)	1
	Pasākumi, kuri vērsti uz bērnu saskarsmi ar svarīgām un nozīmīgām bērna personām, piemēram, viesģimeni, atbalsta ģimeni, krustmāti vai bijušo audžuģimeni	12
	Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	33

PAKALPOJUMU VEIDS	PAKALPOJUMS	BĒRNU SKAITS
1	2	3
	Iekļaujošā izglītības programma	17
	"Peer buddies": vienaudžu atbalsta programma	20
	Cits	8
TRANSPORTS	Pārvietošanās ar kājām	9
	Sabiedriskais transports	10
	Specializētais transports	37
	Cits transports	43
PALĪGIERĪCES	Pārvietošanās palīgierīces	26
	Pašaprūpes palīgierīces	26
	Palīglīdzekļi māsaimniecībai un telpu pielāgošanai	25
	Protezēšanas - ortoprotezēšanas palīgierīces	1
	Alternatīvas komunikācijas palīgierīces	17
	Cits	19
NODARBINĀTĪBA UN BRĪVĀ LAIKA PAVADĪŠANA	Specializētās darbnīcas	6
	Darbs sociālajā uzņēmumā	5
	Cits	9
	Dejas	14
	Veidošana	8
	Ekskursijas, pārgājieni	23
	Nometnes	6
	Grāmatu lasīšana	7
	Iešana ciemos	8
	Kino apmeklēšana	10
	Dziedāšana	6
	Radio klausīšanās	37
	TV skatīšanās	37
	Pastaigās ārā	42
	Klūdziņu pīšana	1
	Adīšana	1
	Puzles likšana	1
	Sportošana	20

PAKALPOJUMU VEIDS	PAKALPOJUMS	BĒRNU SKAITS
1	2	3
	Cits	26
RELIGIJA	Reliģija	26

2. PIELIKUMS:VSAC “Kalkūni” ēkas un telpu fotofiksācija

1.attēls. VSAC “Latgale” filiāles “Kalkūni” skats no augšas. Avots: <http://www.vsaclatgale.gov.lv>

2.attēls. Administratīvā ēka

3.attēls. Bērnu izmitināšanas ēka

4.attēls. Bērnu izmitināšanas ēka

5.attēls. Bērnu izmitināšanas ēka

6.attēls. Bērnu izmitināšanas ēka

7.attēls. 1.stāvs 1. korpuss bērnu izmitināšanas telpas

8.attēls. 1.stāvs 1. korpuss bērnu izmitināšanas telpas (panduss bērniem, kas var pārvietoties riteņkrēslos)

9.attēls. 1.stāvs 1. korpuss bērnu izmitināšanas telpas

10.attēls. 1.stāvs 1. korpuss bērnu izmitināšanas telpas

11.attēls. 1.stāvs 1. korpuss bērnu izmītināšanas telpas

12.attēls. 2. korpusa 2. stāva telpas (nav veikts mūsdienu prasībām atbilstošs remonts)

13.attēls. 2. korpusa 2. stāva telpas (nav veikts mūsdienu prasībām atbilstošs remonts)

14.attēls. 2. korpusa 1. stāva telpas (bērnu guļamistaba)

15.attēls. 2. korpusa 1. stāva telpas (aprīkotas ar pandusu)

16.attēls. 4. korpusa 1. stāva sensorās istabas

17.attēls. 4. korpusa 1. stāva sensorās istabas

18.attēls. 4. korpusa 1. stāva sensorās istabas

19.attēls. 4. korpusa 1. stāvs vēl neizremontētās telpas

20.attēls. 4. korpusa 1. stāvs vēl neizremontētās telpas

21.attēls. 4. korpusa 1. stāvs vēl neizremontētās telpas

22.attēls. Ēdamzāle

23.attēls. Virtuves bloks

24.attēls. Veļas māja

25.attēls. Bērnu rotaļu laukums

26.attēls. Katlu mājas aprīkojums

27.attēls. Bijušā Valsts Grīvas zīdaiņu nama ēka

3. PIELIKUMS:VSAC “Kalkūni” ēkas tehniskā stāvokļa novērtējums

Nr.p.k.	ĒKAS DAĻA, KONSTRUKCIJA	APRAKSTS, ESOŠĀS PROBLĒMAS	TEHNISKĀ STĀVOKĻA NOVĒRTĒJUMS
1	2	3	4
1.	Ēkas vispārējais stāvoklis:		
1.1	Fasāde	Vidējā/ apmierinošā stāvoklī, dažās vietās ir nebūtiski bojājumi.	Vidējs
1.2	Logi, durvis	Nomainīti, labā stāvoklī.	Labs
1.3	Jumts	Ēkas sākotnējais konstruktīvais risinājums- plakana jumts ar bitumena lieto segumu. Dažus gadus atpakaļ tika uzlikts divslīpņu konstrukcijas jumts ar jumta skārda segumu. Uzliekot jumtu ventilācijas šahtas palika zem jumta seguma, kas būtiski negatīvi ietekmē ēkas kopējo funkcionalitāti- ventilācijas sistēma strādā neapmierinoši, ziemas laikā zem jumta veidojas kondensāts, kuram kūstot iekšējās nokļūst mitrums.	Labs/Slikts
1.4	Iekšējās telpas	Lielākoties iekšējās telpas ir sakārtotas un izremontētas. Dažās telpu grupās nav veikti remonta darbi un remonts saglabājas no Padomju laikiem. Saskaņā ar iestādes pārstāvja sniegto informāciju, šīs telpas plānots tuvākajā laikā remontēt.	Labs
1.5	Sanitārtehniskais stāvoklis	Sanitārtehnisko ierīču un telpu fiziskais stāvoklis kopumā ir labs/ vidējs.	Labs

Nr.p.k.	ĒKAS DAĻA, KONSTRUKCIJA	APRAKSTS, ESOŠĀS PROBLĒMAS	TEHNISKĀ STĀVOKĻA NOVĒRTĒJUMS
1	2	3	4
1.6	Ugunsdrošība un evakuācija	Telpās ir izvietotas evakuācijas shēmas, ierīkota ugunsgrēka atklāšanas sistēma. Evakuācijas ceļi un izejas ir nodrošinātas.	Labs
2.	Inženiertīkli:		
2.1	Apkure	Vietējā centralizētā apkure- gāzes apkures katls (gāze tiek uzglabāta divās tvertnēs).	Labs
2.2	Ventilācija	2005. gadā tika uzlikts divslīpņu konstrukcijas jumts ar jumta skārda segumu. Uzliekot jumtu ventilācijas šahtas palika zem jumta seguma, kas būtiski negatīvi ietekmē ēkas kopējo funkcionalitāti- ventilācijas sistēma strādā neapmierinoši, ziemas laikā zem jumta veidojas kondensāts, kuram kūstot iekšējās telpās nokļūst mitrums. Ventilācija pasīva, saglabājas no Padomju laikiem. Vasaras laikā nepatīkama smaka nav jūtama.	Neapmierinošs
2.3	Elektroapgāde	Vidējā stāvoklī. Savu funkciju pilda.	Vidējs
2.4	Sadzīves kanalizācija	Vidējā stāvoklī. Savu funkciju pilda.	Vidējs
2.5	Ūdensvads	Iestādes ūdensapgāde ir iespējama gan no ciemata ūdensapgādes tīkliem, gan no nesen izveidotā savā īpašumā esošā dziļurbuma. Ūdensvada tīkli ir vidējā stāvoklī.	Vidējs
2.6	Citas sistēmas	Ir ierīkotas ugunsgrēka atklāšanas un izziņošanas sistēmas, kā arī videonovērošanas sistēmas.	Labs
2.7	Ārējie inženiertīkli	Apmierinošā stāvoklī	Vidējs
3.	Infrastruktūra:		
3.1	Pieguļoša teritorija	Iestādes teritorija ir iežogota, sakopta. Ēkas tuvumā atrodas bērnu spēļu laukumi. Teritorijā atrodas bijušā Valsts Grīvas Zīdaiņu nama ēkas, kas ir avārijas stāvoklī.	Vidējs

(Avots: Būvspeciālista veiktais novērtējums 11.07.2017)

4. PIELIKUMS: VSAC “Kalkūni” darbiniekiem rekomendējamās apmācību tēmas

Nr.p.k.	APMĀCĪBU TĒMAS NOSAUKUMS	ILGUMS, AKADĒMISKĀS STUNDAS	APRAKSTS
1	2	3	4
1.	„Quality4Children” standarti	8	Starptautiski atzīti standarti par bērna labākajām interesēm atbilstošu ĢVPP nodrošināšanu bez vecāku gādības palikušiem bērniem.
2.	Benčmarkings(<i>Benchmarking</i>)	24	Starptautiski atzīta programma, kas paredzēta organizācijām, kuru mērķa auditorija ir bērni. Programma balstīta piecos bērnu pamattiesību ievērošanas principos ANO konvencijā.

Nr.p.k.	APMĀCĪBU TĒMAS NOSAUKUMS	ILGUMS, AKADĒMISKĀS STUNDAS	APRAKSTS
1	2	3	4
3.	Kompetents emocionāli traumētu bērnu aprūpētājs	24	Starptautiski atzīta programma, kura ietver praktiskus instrumentus, kā strādāt un sniegt atbalstu vardarbībā cietušiem bērniem. Apmācības paredzētas ārpusģimenes aprūpē iesaistīto darbinieku grupām (audžuģimenes, aizbildņi, adoptētāji, institūciju darbinieki, sociālo dienestu un bāriņtiesu darbinieki, arī pedagogi) un tajās ietvertas praktiskas metodes, kā atpazīt bērna traumas un strādāt, lai novērstu šo traumu ietekmi uz bērna attīstību.
4.	Resiliences (spēka punktu) pieeja bērnu audzināšanā	24	Starptautiski atzīta programma darbā ar vardarbībā cietušiem bērniem, bērniem ar uzvedības problēmām, kura balstīta uz bērna spēka punktiem un resursiem.
5.	Teraspēles (<i>teraply</i>)	24	Starptautiski atzīta programma, kur metodes vairāk tiek izmantotas jaunāka vecuma bērniem ar piesaistes problēmām.